

Kostol sv. Jozefa, robotníka

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

Rok
sv. Cyrila a Metoda

ročník 15
december 2013
číslo 10

Posolstvo Vianoc

Posolstvo Vianoc

Hovorí sa, že Vianoce sú sviatkami radosti. Deťom, prirodzene, robia radosť darčeky. Niekeď však podľahneme predstave, že platí priama úmera - čím viac darčiekov, tým viac radosti. No nie je to tak. Darček nie je iba vec, ktorá sa dáva a ktorá ma hodnotu vyjadrenú v peniazoch. Darček je niečo oveľa viac, je za ním posolstvo, ktoré hovorí "mám ťa rád". A také niečo sa vlastne ani nedá vyjadriť peniazmi. V darčeku, pokiaľ ho dávame úprimne a nezištne, dávame samých seba. A to je tá veľká vec, ktorú by sme mali na Vianoce zažiť, tak vo vzťahu k svojim najbližším, ako aj vo vzťahu k Božiemu Synovi, ktorý prichádza medzi nás ako malé dieťa s jasným poslaním a posolstvom.

Istý štedrý večer sa chlapík čudoval, prečo si Boh vybral prísť medzi nás ako bezbranné dieťa. Ako tak o tom premýšľal, začul vonku akýsi zvuk a vykukol von. Zbadal, že vzadu do záhrady priletelo niekoľko divých husí. Sneh sa zvířil a ony pristáli do snehu. Letiac zo Severného pólu k mexickému zálivu sa jedna z nich zranila. A ako je u divých husí zvykom, keď letia v skupine a jedna z nich sa poraní, niekoľko ostatných zostúpi s ňou a neopustí ju. A tak ten muž, viac srdcom, než rozumom, vybehol im pomôcť. Len čo sa zjavil, samozrejme, že ich poriadne vystrašil. Husi začali trepotiť krídlami, brodili sa a klesali v snehu, pričom si sami ubližovali. Otvoril rýchlo garážovú bránu, snažiac sa ich donútiť, aby išli dnu do garáže, dúfajúc, že sa mu podarí zohnať nejakú spoločnosť na ochranu divých husí, ktorá by mohla prísť a pomôcť. Ale čím viac sa snažil dostať ich dnu, tým viac ich udieral a ešte viac zraňoval. V jednej bláznivej chvíli si prial, aby bol hus a mohol rozprávať ich jazykom. Povedal by im, že sa im iba snaží pomôcť! A potom mu napadlo, prečo Ježiš prišiel ako bezbranné batola. Prišiel, aby bol jedným z nás a mohol rozprávať naším jazykom, aby odpustil hriešnikom, nasýtil hladných a ukázal nám, čo máme robiť.

duchovný otec Marek Hnat

OBSAH**ÚVODNÍK**

Posolstvo vianoc 2

KATECHÉZA

Homília na 3. adventnú nedeľu 4

Novodobé prenasledovanie 6

Pastierský list 8

Homília sv. Ondrej 10

ROZHOVOR

Marek Roják 12

Vyhl. Roka Sedembolestnej 15

Modlitba za Ukrajinu 15

Bohatsvo rituálov 16

Naša história 19

Nezabudnuteľná pieseň 20

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Vršovice 21

SPEKTRUM MLADÝCH

Vianočná polievka pre dušu 22

Ahoj deti! 24

Nikdy nebudem veriť 25

Samota 26

Máš problém? 27

Trampoty v manželstve 28

Stalo sa, Stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútorňá predná: M. Magda

Vnútorňá zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

Mgr. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Mgr. Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda**Kontakty:** Tel.: 051/791 62 35; 791 61 16www.vitaz.rimkat.ske-mail: vitaz@rimkat.sk,
spektrum@rimkat.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

ilustračná snímka: Martin Magda

Máriin Trubadúr

**Máriin Trubadúr
zastal na pokraji sveta,
stál na podstene;
zastal pod oknami
neba sfér...**

**I zapel rtami,
zapel srdcom,
ktoré drží v dlani.
Zapel,
by tú, čo je Žena,
by Máriu ospieval.**

**Si krásna,
si slávna,
si vznešená!
Si Božia Matka,
si i moja.
Si Nepoškvrnená...**

**Do tmy ticha
spev sa vrýva,
do tmy ticha
spev ten znie.
A tmu, čo svet dýcha
i ticho scestia
berieme si za svoje...
Trubadúr tu pieseň pie...**

**Bud' oslávená
Hviezda jasná!
Brána nebeská,
Ty moja pani,
Ty Pani anjelská!
Jak oslávil Ťa Tvoj Syn!**

**Zhliadni na mňa,
na v svete blázna.
Ručníkom mi
lásky kyň...**

**Svet nech –
nech si spí..!
A ja? – vyzerám v ňom
jak opitý...**

**Trubadúra trúbou som.
Už nie spevom
a výkrikom
mŕtve ticho ruším!**

**Milujem Ťa Mária!
Veď aj ja
som Tvoj syn...!**

*Pavol Ondřík,
v Kluknave 02. 12. 2013*

HOMÍLIE

Homília na 3. adventnú nedeľu, rok A

V rámci katechézy k Roku viery vám ponúkame pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omší, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

Čo sa to robí s Jánom Krstiteľom, že pochybuje o Pánu Ježišovi?

Polovicu adventu už máme za sebou. Rastie naša radosť na vianočné stretnutie s Pánom Ježišom? Pozná nás Pán Ježiš ako svojich? Poznáme my jeho? Pýtajme sa v duchu, aká bola doposiaľ naša adventná príprava na stretnutie s Ježiškom?

Kto dnes naozaj pozorne počúval čítanie evanjelia, musel sa znepokojiť a žasnúť. Čo sa to robí s Jánom Krstiteľom, že pochybuje o Pánu Ježišovi? Predsa on prvý poznal v ňom Vykupiteľa, veď on ho ako hlásateľ predstavoval národu: „Hľa, Baránok Boží...“ A teraz je Ján v rozpakoch, posielala svojich učeníkov zo žalára k Pánu Ježišovi s otázkou: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Čo sa to dialo? Čo sa to stalo? Verejná mienka v celom Izraeli sa zhodovala v jednom. Svet je zlý, pomery sú zlé, neudržateľné. Takto to ďalej nemôže ísť. Tu sa musí niečo stať. Veď nech len príde Mesiáš, ten urobí poriadok! Čo a ako sa musí zmeniť, o tom boli dvojaké mienky. Jedni si mysleli:

tento nový Mesiáš, to bude bojovný Dávid, vodca revolúcie, bojujúci kráľ. Druhí tvrdili: bude to nový prorok, možno nový Eliáš, ztratí hriešnikov, spáli ich ohňom, bude hrozne súdiť všetkých a bude pustovníčiť ako Ján. Čo z toho splnil Pán Ježiš?

- Nechal sa nazvať Synom Dávidovým, ale nechcel zmeniť svet revolúciou, nechcel prelievať cudziu nevinnú krv.

- Nechal sa nazývať prorokom, Synom človeka, novým Eliášom, ale hriešnikov neprekliňal, nezatracoval, ale odpúšťal im. Nežil ako pustovník, jedol a pil ako normálni ľudia. Nenavádzal ľudí k úteku zo sveta na púšť.

Čo teda Pán Ježiš hlásal? Niečo celkom nové, čo tu v ľudských dejinách ešte nebolo. Celkom nový recept na zmenu pomerov, na zlepšenie zlého sveta. Vtedy tú novú radostnú zvesť vyjadril jediným slovom: „metanoia“. V slovenčine by to musel vysvetliť viacerými výrazmi: „Metanoeite“ - „zmeňte svoje zmyšľanie“. Toto je jadro učenia Ježiša Krista. Drahí moji, rozumiete tomu? Týmto zázračným slovom hovorí nám Kristus. Deti, nevesty, prestaňte sa sťažovať na svojich rodičov, svokrovcov. Rodičia, prestaňte

nadávať na svoje deti, nevesty, že majú svoje chyby, veď ich máte tiež! Robotníci, prestaňte nadávať na majstrov. Majstri a vedúci, prestaňte nadávať na zamestnancov, veriaci na kňazov, atď. Sťažovať si na druhých nevedie k ničomu. Druhého nezmeníš. Jediné, čo môžeš zmeniť, si ty sám. Nad sebou máš moc. Zmeň teda seba a svet bude hneď o niečo, o tú tvoju dobrotu lepší. Hľadaj chyby predovšetkým v sebe. Výzva doby k jednému každému z nás je: od kresťana ku kresťanstvu.

Kresťanské deti – najlepšie a najposlušnejšie v školách.

Kresťanskí zamestnanci – najsvedomitejší pracovníci na každom pracovisku.

Kresťanské rodiny – najusporiadanejšie rodiny.

Na dosiahnutie týchto cieľov máme možnosť všetci. To bude naša najpresvedčivejšia kázeň ako pokresťančímie spohanštený a zlý svet. Samozrejme, s Kristom na čele.

„Nie je pravda, že všetko odkrýva Boha a nie je pravda, že všetko skrýva Boha. Ale je pravda, že sa súčasne skrýva tým, čo ho pokúšajú a odkrýva tým, čo ho hľadajú, lebo ľudia sú zároveň nehodní Boha i schopní Boha: nehodní

svojou porušenosťou a schopní svojou prvotnou prirodzenosťou.“ Tieto slová Blaisa Pascala vyjadrujú stálu možnosť človeka nájsť Boha, a to za predpokladu, že ho úprimne hľadá. „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Otázka, ktorú Ján Krstiteľ posielala prostredníctvom svojich učeníkov Kristovi je ozajstnou a seriózne myslenou. Evanjelista sv. Matúš ju vysvetľuje tým, že Ján Krstiteľ práve sedí vo väzení a je odrezaný od vonkajšieho sveta. O Ježišových skutkoch počul, ale nevie si ich vysvetliť. Ježiš neodpovedá priamo vyznaním svojej osoby ako pred veľkňazom, keď sa predstavuje ako Syn človeka. V tom čase sa tomu ešte vyhýba. Ján chce vidieť v Ježišovi „toho, ktorý má prísť“. Veď tak o ňom hlásal ľudu pri Jordáne. A teraz pomocou poslov zisťuje objektívnu skutočnosť. Ježiš im odpovedal: „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium.“ Slovom proroka Izaiáša Ježiš nepriamo odpovedá. Ani Ján nemá priamy prístup k tajomstvu Mesiáša. „Oznámte Jánovi, čo počujete a čo vidíte...“ Ale cenné v jeho postoji je, že hľadá budúceho Spasiteľa sveta. „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Možno táto opytovacia veta nám v tomto radostnom očakávaní adventnej liturgie vyznieva čudne. Možno sa pýtať, prečo nám cirkev predkladá tento text práve pred sviatkami radostnej dôvery?

Priatelia, blížia sa Vianoce. Pán Ježiš sa narodil ako chudobné dieťa. Zmeňme sa aspoň v tomto. Nerobme aspoň my, kresťania, z Vianoc záležitosť kapitálu, záležitosť kšeftu, obchodu, reklamy. Nechajte sa ohlúpiť hluchou rekla-

ilustrácia snímka - Martin Magda

mou. Zmeňte svoje zmyšľanie tak, aby vaše vianočné darčeky boli prejavom lásky a nie meradlom, ako je plná peňaženka. Povedzte sami, je kresťanom vyznávačom chudobného Ježiška chlapec, ktorý sa doma vyhráza: „Ak nedostanem lyže, bicykel, ak nedostanem to, čo chcem, budem celé sviatky protivný a zlý?!“ Je kresťanom mládenec, keď jeho dievča musí trpnúť strachom a starosťou: „postačí mu ako darček ten šál, nebude sa mu zdať, že som ho lacno odbila?“ Je kresťankou dievča - študentka, ktorá hoci si ešte sama nezarába, svojimi nárokmi „vysáva“ celú rodinu: „V tomto starom kabáte sa už nemôžem ukázať na ulici, je už staromódny, túto zimu sa nosí kožuch!“ Zastavte ten kolo-toč. Neruinujte seba aj druhých nákladnými darčekom. Chcíte a dávajte maličkosti, symbol čohosi

väčšieho. Namiesto peňazí si darujme lásku a dobre zachádzanie navzájom. Ako to hovoril Pán Ježiš dnes v evanjeliu? Povedzte Jánovi, čo ste videli. Tam je Božie kráľovstvo, kde slepí vidia, hluchí počujú, chromí poskakujú ako jeleň. Rozumiete tomu? Kto bol chromý, keď mal niečo preskočiť, poslúžiť, urobiť, nech je úskočný ako jeleň. Kto bol slepý, že nevidel, že pri ňom v autobuse stojí staršia a chorý človek, že nevidel, že blízny potrebuje jeho pomoc, nech pohliadne a vidí. Kto bol hluchý, keď ho o niečo žiadali, nech počuje a pomôže.

Áno, teda zmeňme svoje doterajšie zmyšľanie a jednanie, staňme sa lepšími. To bude ten najcennejší darček tým druhým okolo nás, takto sa v nás začne naplňovať aj Božie kráľovstvo. A o to nám ide. Amen.

Mgr. Ján Biroš

Kardinál Jozef Tomko:

Novodobé prenasledovanie kresťanov

V nedávnej minulosti sa udiali dve udalosti, ktoré si aj my Slováci musíme všimnúť. V Bratislave sa zišla Rada európskych biskupských konferencií. Jej účastníci dostali ako dar nedávno razenú európsku mincu, ktorú rázi Slovenská republika ako člen Európskej únie s právom navrhnúť jednu stranu kovového platidla.

Hodnota tohto platidla je bezvýznamná: iba dve eurá, ale symbolický význam je veľký, lebo obraz na tejto „národnej“ strane mince ide do celého sveta. Taliansko si navrhlo obraz medzinárodne známeho básnika Danteho. Slovensko predložilo umelecky vypracovaný obraz bratov Cyrila a Metoda, ktorí spoločne držia v rukách uprostred kríž. Bruselskí úradníci považovali tento návrh za „konfesionálny“ a v mene laicizmu ho odmietali prijať. Vo vedení Európskej únie prevládajú aj dnes ľudia, ktorí nedovolili, aby sa do európskej ústavy dostala čo len zmienka o kresťanských koreňoch nášho svetadiela. Dlhým trvalo, kým prijali slovenský návrh ako symbolický výraz našej národnej histórie. Dnes nemôžeme zabudnúť, že aj „Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe“, v skratke OSCE, vydala roku 2011 v Belehrade rezolúciu, v ktorej odsudzuje netoleranciu a diskrimináciu proti kresťanom v Európe. Bratislava tak vyhrala nad Bruselom a umelecky vypracovaná minca vzbudzuje obdiv v Európe aj inde.

Taliansky katolícky denník *Avvenire* priniesol správu o tomto slovenskom prípade dňa 25. októbra 2013 pod titulom: „Dve (prekrásne) eurá a obrana náboženskej slobody v Európe“. Pri tom poukázal, že v roku 2012 vo Francúzsku bolo 84 % všetkých

vandalských útokov namierených na katolícke kostoly. A kardinál Tauran upozornil 16. októbra 2013 pri otvorení konferencie na tému „Náboženstvá, sloboda, moc“ na Katolíckej univerzite v Miláne, že v Európe sa azda menej vyskytuje krvavé a násilné prenasledovanie, ale jestvuje menej viditeľné, zákerné prenasledovanie. Pritom Európa by nemala zabudnúť na nedávne roky prenasledovania v komunistických režimoch, lebo niektoré ich obeť žijú s bolestnými následkami na svete, alebo aspoň v čerstvej pamäti.

V mesiaci septembri a októbri 2013 sa odohrali v Srbsku dôležité slávnosti z príležitosti 1700. ročného jubilea od vydania Milánskeho ediktu v roku 313 cisárom Konštantínom Veľkým. Konštantín sa narodil v srbskom meste Niš. Katolícka Cirkev oslávila toto jubileum koncom septembra, pravoslávna Cirkev v októbri. Svätý Otec, pápež František poslal na obidve slávnosti svojich zvláštnych vyslancov. Viedol som katolícku delegáciu na pravoslávne oslavy, ktorým predsedal ekumenický patriarcha z Konštantinopolu Bartolomej, za účasti iných pravoslávnych patriarchov a metropolitov (z Jeruzalema, z Antiochie, z Alexandrie, z Moskvy, z Cypru, atď), ako aj niekoľko desiatitisícov veriacich. Všetci sme pripomenuli starý dokument, edikt, ktorý v Miláne vydal Konštantín

Veľký, ktorého pravoslávni uctievať ako svätého. Rímsky cisár v ňom dovolil náboženskú slobodu pre všetkých a ukončil prenasledovanie kresťanov. Ako to vyzdvihol patriarcha Bartolomej, bol to ozajstný „zvrät v histórii ľudstva“ a výzva k náboženskej tolerancii a znášanlivosti. Krásna liturgická slávnosť v Niši, ako aj iné prejavy, sa stali verejným protestom proti prenasledovaniu a vyhánaniu kresťanov z blízkeho východu, čiže z Malej (Prednej) Ázie. V niektorých krajinách hrozí, že kresťania odtiaľ zmiznú. To bol ďalší výkrik o pomoc prenasledovaným.

Teraz však vydal v Spojených štátoch amerických uznávaný novinár a dopisovateľ z Vatikánu, John Allen knihu *Global war on Christians* (ed. Random), čiže: „Globálna vojna proti kresťanom“. V nej tvrdí, že kresťania sú v súčasnosti bez pochyby najviac prenasledované náboženské zoskupenie: „svet je svedkom zrodu novej generácie kresťanských mučeníkov“. Demografický vedec Todd Johnson, ktorého cituje Allen, prehlásil, že od roku 2000 po dnes zomrelo každý rok priemerne sto tisíc kresťanov. Podľa odhadu amerického „Centra pre výskum kresťanstva“ pri Teologickom seminári Gordon-Conwell v Massachusetts, každú hodinu sú na svete zabití pre svoju vieru jedenásti kresťania.

Allen uvádza len niekoľko príkladov dnešného prenasledovania kresťanov. V severnej Kórei, ovládanej komunistickým režimom, sa počet kresťanov rôzneho vierovyznania odhaduje na štyristo tisíc.

Ilustračná snímka: Martin Magda

Asi štvrtina z nich žije v táborech nútennej práce, pretože odoprelí uctievať si zakladateľa národného kultu Kim Il-sunga. Od roku rozdelenia kórejského polostrova na dva štáty (1953), v severnej Kórei zmizlo skoro tristo tisíc kresťanov. V Sýrii hrozí kresťanom vymretie; v mestečku Maalula, kde sa ešte používa aramejská reč Ježiša Krista, podľa správ mohamedáni zabili Sarkisa el Zachma a iných dvoch mladých kresťanov, keď odmietli obrátiť sa na islamskú vieru. Podobné prípady sa opakujú v Iraku, kde americká organizácia „Open Doors“ predvída koniec kresťanskej prítomnosti okolo roku 2020. V Egypte prenasledujú kresťanských koptov, ktorí tam žijú od nepamäti. Tlač sa nerada zmieňuje

o tom, čo sa deje s kresťanmi na území Gazy, vykrojenom z Izraelu.

Svetová verejná mienka sa ťažko dostáva k správam o prenasledovaní kresťanov v rôznych krajinách, kde musí zakročiť aj verejná moc. Vlády radšej zamlčia také udalosti, niekedy sa kresťanská menšina nedovolá ani spravodlivosti ani ochrany. V západnej tlači prevláda skôr naoko „neutrálny“, ale v podstate ateistický protináboženský duch, ktorý sleduje viac politické a obchodné záujmy. Laicizmus sa stáva akoby novým náboženstvom. Ako píše Allen, „liberálni voľnomyšlienkári oslavujú mučeníkov pravicových režimov v Latinskej Amerike, ale nie sú ochotní pripustiť skutočnosť protikresťanskej nenávisťi v Gaze,

ktorú kontroluje Hamas, ani spôsoby, akými ľavicové režimy často napádajú kresťanov“.

Allen vidí príčinu prenasledovania vo fanatizme, a to najviac v prehnanom laicizme, a vo fanatizme islamských skupín, ktoré spôsobili útoky na kresťanov a na kostoly napríklad v Nigérii a v Egypte, ale aj inde, ako je to zo strany hinduistov v severovýchodnej Indii. Aj západné sekulárne obrazoborectvo, ktoré sa niekedy oblieka do rúcha kultúrneho boja, má už svoje obete.

Novodobé prenasledovanie kresťanov má teda rôzne formy, nie je vždy krvavé, ani vždy fyzicky agresívne. Veriaci majú len jednu odpoveď: upevniť si kresťanskú vieru a lásku k blížnemu, aj k nepriateľovi.

Jozef kard. Tomko

Pastiersky list

Konferencie biskupov Slovenska

Velkú diskusiu na našom kresťanskom Slovensku vyvolal adventný pastiersky list našich otcov biskupov. Pre vašu orientáciu a povzbudenie vo viere z týchto „prorockých slov“, rozhodli sme sa uverejniť tento list v plnom znení.

Milí bratia a sestry!

Advent, do ktorého sme dnes vstúpili, je obdobím prípravy na Vianoce. Tieto sviatky nám pripomínajú príchod Božieho Syna na svet. Ako sám hovorí, prišiel, aby sme mali život a aby sme ho mali hojnejšie (porov. Jn 1, 10). To najvzácnejšie, čo Boh daroval svetu i človeku je práve život. Preň tu pripravil podmienky a stanovil zákony. Ak ich budeme rešpektovať, začne život prekvitať. Ak sa človek postaví proti Božiemu poriadku, nastolí kultúru smrti.

Mimoriadna Božia starostlivosť je zameraná na človeka. Skôr než ho Boh stvoril, pripravil mu krásnu a plodnosnú prírodu, aby bola zdrojom jeho telesných síl. A pre jeho šťastie okrem prírody mu daroval rodinu. Boh chce, aby každý človek prichádzal na svet do láskyplného usporiadaného rodinného spoločenstva. Ak to tak nie je, ide alebo o nešťastie alebo o ľudské zlyhanie. Počas celého života má človek v rodine prežívať mnoho foriem ľudského šťastia. Začína to šťastím dieťaťa, ktoré sa v náručí otca a matky cíti veľmi bezpečne a pritom bezstarostne. Ono rastom a dospievaním dozrieva a mení sa na šťastie zamilovaného manžela, či manželky a neskôr na šťastie užitočného otca a matky. Napokon je to šťastie starých rodičov, ak im je dopriate radostne hľadiť na svoje dobre vychované potomstvo, ako

si zodpovedne počína. Každú etapu ľudského šťastia zabezpečuje usporiadaná rodina.

Rodina je Božia ustanovizeň. Preto nie je v moci človeka rodinu zlikvidovať. Cirkev sa takto modlí nad novomanželmi: „Bože, ty si postavil ženu vedľa muža a toto spoločenstvo si už pri stvorení tak požehnal, že ho nezničil ani dedičný hriech, ani potopa sveta.“ Touto modlitbou Cirkev vyznáva aj vieru v rodinu ako v Božiu ustanovizeň, ktorá vo svete prežije. Nemusí však prežiť v Európe. Aj keď ju človek nemôže zlikvidovať, môže ju veľmi zmrzačiť a toto sa deje v dnešnom svete. Rozvratom rodiny sa znehodnocuje ľudské šťastie, ktoré práve v nej nadobúda pozemskú dokonalosť. Ohrozuje to život a nastoluje sa kultúra smrti. Aktéri kultúry smrti používajú na jej presadenie značne prešpekulované metódy. Do veľmi ušľachtilých pojmov vkladajú úplne nový a opačný, teda dehonestujúci obsah. Hovoria o „ľudských právach“ a o „právach dieťaťa“, ale do týchto práv chcú presadiť také veci, ktoré ľuďom aj deťom škodia. Pod rúškom práv dieťaťa, ktoré oni presadzujú, otec a matka strácajú možnosť svoje deti zodpovedne vychovávať. A pritom dieťa má prirodzené, Bohom dané právo na výchovu.

Stúpenci kultúry smrti prichádzajú s novou „gender ideológiou“. V jej mene chcú presadiť tzv. „rodo-

vú rovnosť“. Človek, ktorý tento termín prvý krát počuje, si myslí, že ide tu o to, aby mužovi a žene boli uznané rovnaké práva a rovnaká dôstojnosť. Ale tie skupiny cez tzv. „rodovú rovnosť“ sledujú čosi celkom iné. Chcú nás presvedčiť, že nikto z nás nejestvuje od prirodzenosti ako muž alebo ako žena, chcú teda zobrať mužovi právo na identitu muža a žene právo na identitu ženy a rodine právo na identitu rodiny, aby sa už muž necítil ako muž, žena ako žena a manželstvo, aby už nebolo tým Bohom požehnaným výlučným spoločenstvom muža a ženy, ale na roveň manželstva chcú presadiť aj spoločenstvo dvoch mužov, či dvoch žien. Tak vzniká akýsi sodomský paškvil odporujúci Božej vôli a pripravujúci Boží trest.

Cez ušľachtilé heslá sa do života spoločnosti presadzuje rozvrat rodinného života, ktorý má byť posvätným. Je to bohorúhavá vzbura človeka voči Stvoriteľovi. On nás stvoril na svoj obraz. Muž od Stvoriteľa dostal dôstojnosť muža, žena dôstojnosť ženy a rodina dôstojnosť rodiny. Od toho sa odvíja aj dôstojnosť národa. Toto chcú aktéri kultúry smrti a stúpenci gender ideológie v mene ušľachtilých hesiel zničiť. Pojem muž, manžel, otec, rytier, gentleman je pre nich neprijateľný. To isté platí o pojmoch žena, manželka, matka. V ktorom národe sa im to podarí, ten

národ stratí svoje dôstojné postavenie pred Bohom i pred svetom.

Predstavitelia mnohých krajín týmto aktérom kultúry smrti z nepochopiteľných dôvodov ponížujúco podliezajú a cez zákonodarstvo, ktoré je niekedy v rozpore so zdravým rozumom, im vychádzajú v ústrety. Takí nemajú žiadnej morálnej hrdosti a svoj národ pripravujú nielen o jeho dôstojnosť, ale pomocou zákonov ho vydávajú na zánik. Je to strata základného životného zmyslu – strata citu pre sebazáchovu. Prvé nebezpečenstvo sa už objavujú aj u nás.

Chceme prejavíť veľkú úctu a vďaku tým inštitúciám a tým jednotlivcom ktorí si uvedomujú toto blížiace sa nebezpečenstvo a na ochranu rodiny a kultúry života zorganizovali v Košiciach pochod za život. Chceme prejavíť úctu a vďačnosť všetkým ľuďom, ktorí tento pochod podporili a tak dali najavo, ako im záleží, aby inštitúcia rodiny bola zachránená.

Pochod za život mal byť výzvou, povzbudením i morálnou podporou pre našich štátnych predstaviteľov, aby sa nebáli chrániť dôstojnosť a životaschopnosť nášho národa. Skutočnosť je taká, že k tejto výzve sa postavili dosť nevšímavo, čo naznačuje, že si už osvojili kultúru smrti, lebo jej aktérom naďalej dávajú veľký priestor a značnú podporu. Aktivisti „rodovej rovnosti“ sa nevzdávajú, ale čakajú na vhodnú príležitosť, aby pomocou legislatívy mohli ovládnuť výchovnovzdelávací proces a vnútiť túto „sodomskú ideológiu“ do školskej i predškolskej výchovy. Išlo by o taký výchovný proces, ktorý by dieťa obral nielen o dôstojnosť, ale morálne i psychicky by ho dokonale zmrzačil. Dieťaťu by znemožnil vyrásť po

ilustračná snímka: Martin Magda

každej stránke v zrelého muža a v zrelú ženu. A na túto hroznú devastáciu by bol zneužitý učiteľský stav. Kedysi bol zneužitý učiteľ, aby proti vôli rodičov ich deťom vnucoval ateizmus, dnes mu hrozí ešte čosi horšie. Aktérov kultúry smrti silno podporujú aj médiá, nedajme sa nimi oklamať, ani ovplyvniť.

Kultúra smrti skutočne ohrozuje existenciu národa. Pri takom ohrození predošlé generácie neváhali umierať za ochranu vlasti. Od nás sa ešte taká veľká obeta nežiada, ale žiada sa, aby sme boli ostrážiti. K ostrážitosti vyzývame nositeľov moci na všetkých úrovniach, rodičov, školské samosprávy a všetkých ľudí dobrej vôle. Aby sme prejavy kultúry smrti odmietali už v zárodok. Náš hlas pri akýchkoľvek voľbách môže dostať len ten kandidát, ktorý odmieta kultúru smrti. Opačným postojom by sme

znevážili tých našich predkov, ktorí kládli svoje životy za dobro vlasti.

V tejto adventnej a vianočnej dobe nám Boh veľmi zreteľne dáva najavo, čo znamená v jeho očiach rodina. Keď poslal svojho Syna na svet, nepostaral sa o to, aby sa jeho Syn narodil v prepychovom paláci, aby mal vyberané jedlá, ale postaral sa o to, aby jeho Syn prišiel na svet a mohol vyrastať v usporiadanej rodine. Pohľad na Nazaretskú rodinu, nech nás burcuje k tomu, aby sme pre zachovanie rodiny urobili všetko, čo je v našich silách. Ako Nazaretská rodina chránila dieťa útekem do Egypta, tak aj my sme povinní za každú cenu chrániť zdravý vývoj detí pred nebezpečnou „gender ideológiou“

V pevnej nádeji, že k týmto vážnym otázkam života a rodiny zaujmete správny postoj, Vám udelujeme svoje požehnanie.

Homília arcibiskupa Mons. Bobera Sv. Ondrej 2013

Každoročne sa stretávame v našej katedrále z príležitosti sviatku sv. Ondreja, apoštola, patróna našej arcidiecézy. Posledné dva roky máme aj bezprostredný dotyk s ním v jeho relikvii. Dostali sme ju od arcibiskupa Orazia Soricelliho z Amalfi. Pred dvomi týždňami bol tu aj osobne so zástupcami veriacich. Uzavreli sme spoločnú dohodu, že sa naše arcidiecézy budú usilovať o živé priateľstvo vzájomnou výmenou pastoračných skúseností a tiež spoluprácou v oblasti kultúry, cestovného ruchu a ekumény.

Tieto naše rekolekcie sa konajú bezprostredne po skončení Roku viery. Podobne ako záver Roka kňazov nebol skutočným záverom, ale novým začiatkom, tak aj koniec Roka viery je impulzom k jej obnovenému prežívaniu, a to vo vzťahu k Ježišovi Kristovi a k ľuďom. Spolu si denne potrebujeme uvedomovať, že sme „spasení milosťou skrze vieru“ v Ježiša Krista (Ef 2, 8) a že svedectvo nás kňazov má veľký vplyv na vieru nám zverených, ale aj hľadajúcich či pochybujúcich ľudí.

Preto sa pozrime na niektoré apoštolské črty sv. Ondreja, nášho spoločného patróna a pomocou jeho príkladu a v duchu myšlienok Svätého Otca Františka pokúsme sa načrtnúť anatómiu dnešného kňaza.

I. Ondrej z Betsaidy bol rybárom a učeníkom Jána Krstiteľa. Keď počul slová: „Hľa, Boží Baránok“ (Jn 1, 36), neváhal a odišiel aj s iným učeníkom od Jána Krstiteľa k Ježišovi. Idú za ním a na Ježišovu otázku „Čo by ste chceli?“ odpovedajú spontánnou otázkou: „Učiteľ,

kde bývaš?“ V ten deň zostali s Ježišom a zažili niečo tak silné, že na to nikdy nezabudli. Ešte aj po rokoch si pamätali detaily ako ten, že „bolo okolo štvrtej popoludní“ (Jn 1, 36-39).

Bratia kňazi, spomeňme si na svoje stretnutie s Ježišom: na vstup do seminára – do Ježišovho domu; na vstup do kňazstva – do Ježišovej rodiny. Koľko bolo vtedy hodín, ktorý deň sme boli ordinovaní? Nezabudnime nikdy na okamih svojej vysviacky a to, čo sa vtedy s nami stalo. Schopnosť neustále sa vracieť svojou pamäťou do priestoru lásky Krista ku mne a mojej lásky s Kristom, táto schopnosť je kľúčovou charakteristikou apoštolsky zaľúbeného kňaza. Bez tejto pamäti je kňaz ako bez života, iba mechanikom, nie služobníkom Cirkvi. Živá pamäť na svoje povolanie je prvou črtou anatómie dobrého kňaza.

II. Druhou črtou je podelenie sa s bratom so skúsenosťou z Ježišovho domu. Je to služba svedectva a ohlasovania. Ondrej, prvý povolaný – „Protokletos“, ako ho nazýva východná tradícia, je aj prvým misionárom, ktorý s nadšením oznamuje svojmu bratovi Šimonovi: „Našli sme Mesiáša“ (Jn 1, 41).

Bratia kňazi, takmer denne stojíme za amónou a hlásame našim veriacim Evanjelium, vysvetľujeme ho a povzbudzujeme ich na ceste viery. Hovoríme im o Bohu, ktorý je Láska, ktorý nás miluje, stará sa o nás a je milosrdný. Čo keby sme to isté v súkromnom rozhovore povedali svojmu spolubratovi v kňazstve? Ako som sa stretol s Kristom,

zažil jeho prítomnosť, pocítil jeho lásku?! Pokúste sa medzi sebou hovoriť aj na vážnejšie témy Evanjelia. Stále to nejde. Veď aj Šimon s Ondrejom sa bavili o rybách či o chorobe svokry. Ale prišiel aj okamih, keď Ondrej s celou vážnosťou a úprimnosťou hovorí svojmu bratovi o Mesiášovi a privádza ho do jeho bezprostrednej blízkosti. Pre ľudí vo farnosti máme byť spoločníkmi na ceste viery, byť im na blízku láskou a modlitbou, pastiermi, ktorí im prinášajú Ježišov olej radosti. Ale dokážme vyjsť zo seba a byť aj jeden pre druhého v tých našich kňazských všedných situáciách, v trápeniach, radoostiach, v úzkosti i nádeji; jednoducho byť bratovi nablízku.

III. Ak si k Jánovmu Evanjeliu zoberieme na pomoc Evanjelium podľa sv. Marka, práve dvojica bratov Ondrej a Šimon je prvou, ktorú Ježiš povolal spolu. Skutočnosť, že boli povolaní spolu ako bratia, nie je vôbec náhodná. Zo samého začiatku dejín ľudstva poznáme veľmi smutný príbeh o bratskej neláske, nepriazni a nenávisti, keď brat zabil vlastného brata.

Dejiny kresťanstva majú v svojom začiatku úplne iný príbeh dvoch rodných bratov. Boli Ježišom povolaní spoločne do služby lásky a apoštolátu a oni ho spoločne nasledovali. Nikde sme sa nedočítali, žeby Ondrej závidel Petrovi, že spolu s Jakobom a Jánom patrili do osobitnej trojice apoštolov, že dostal osobitné poverenie v apoštolskom zbore. Ani svojmu bratovi nič nevyčítal, a mohol. Pre Šimona bol však povzbudením k odvahe, lebo odvaha – „andrea“

ilustračná snímka: Martin Magda

tvorí význam mena Ondrej.

Bratia kňazi,
kňazské spoločenstvo je tretou črtou správnej anatómie kňaza. Je veľmi dôležité usilovať sa o blízkosť s inými kňazmi a tiež s biskupmi. Svätý Otec František nás povzbudzuje slovami: „Máme preukazovať lásku svojim blíznym, a našimi najbližšími blíznymi sú práve kňazi. Najbližšími blíznymi biskupa sú kňazi. Najbližším blíznym pre kňazov musí byť biskup. V láske k blíznemu je mojím najbližším môj biskup.“ Držme spolu a podržme jeden druhého.

IV. A ešte je tu jeden spoločný záber zachytený v Markovom Evanjeliu. S Ondrejom a Petrom je teraz aj Jakub a Ján. Sú vedľa Ježiša na Olivovej hore, odkiaľ je pekný výhľad na chrám, ktorému Ježiš predpovedal zničenie. Na ich ďalšie otázky Ježiš neodpovedá priamo, ale v širšom eschatologickom kontexte. Majú si dávať pozor, aby ich niekto nezmýšľal; majú hlásať

Evanjelium a byť bedlivými (Mk 13, 3-37). Tieto Ježišove odporúčania sa bezprostredne dotýkajú konkrétneho života viery, ktorej stredobodom je Ježiš Kristus.

Chcel by som tu pripomenúť práve tu konkrétnosť ako ju vidí Svätý Otec František. V Riu de Janeiro povedal: „Bota fé – Podaj vieru.“ Čo to znamená? Svätý Otec vysvetľuje: „Keď sa pripravuje nejaké dobré jedlo a vidíš, že chýba soľ, tak podáš soľ; chýba olej, podáš olej. Podat' znamená pridať, dodať. Pokiaľ chceme, aby život mal skutočný zmysel a plnosť ... podaj Krista: On ťa prijíma vo sviatosti odpustenia a svojím milosrdenstvom lieči všetky rany hriechu. Podaj Krista: On ťa čaká tiež v Eucharistii, On nás naučí reči lásky, dobroty a služby (František, Copacabana, 25.07.2013).

Bratia kňazi,
z eschatologického pohľadu na nebeský Jeruzalem, kam sa uberáme, a tiež z bolestivej a smutnej

skúsenosti, že sme dostatočne nebdeli a nedávali si pozor na naše povolanie k svätosti, vyplýva ďalšia dôležitá črta našej kňazskej anatómie, a tou je odpustenie. Ono je testom našej viery. Odpustenie je vždy možné. Bez odpustenia sa nedá pokojne nažívať s druhými. Často si to vyžaduje úsilie, trpezlivosť a osobnú zaangažovanosť. Chcem vás povzbudiť, aby ste využili adventný čas a požiadali Pána Boha o odpustenie pre seba. My máme hriechy a On má milosrdné srdce. Ale aj vy odpustite bratovi, nech sa stalo čokoľvek. Nebojte sa prosiť o odpustenie a nezdráhajte sa odpustiť. To je cesta, ktorou kráčal Kristus.

Obraciam sa aj na vás diakoni, bohoslovci, rehoľníci a rehoľnice, bratia a sestry tu prítomní a v našich farnostiach!

K tomu, aby sme my kňazi mali spomenuté štyri črty: pamäť na svoje povolanie, odvahu deliť sa so skúsenosťou viery, pestovať kňazské spoločenstvo a dokázať odpúšťať, potrebujeme vaše modlitby, vašu duchovnú podporu a uistenie, že do tohto úsillia ste zapojení aj vy. Azda tým prvým, čo potrebujete urobiť, je posledne spomenutá črta a tou je odpustenie. Cez odpustenie zapálte svetlo, ktoré možno až príliš dlho chýbalo v niektorom z vašich vzťahov. Veľmi vás k tomu povzbudzujem.

Advent, ktorý začíname je časom, keď naši kňazi vám pri svätej spovedi pomôžu zmieriť sa s Bohom a podajú Božie odpustenie a s ním podajú radosť, pokoj o novú nádej.

Všetkým nám vyprosujem dostatok potrebnej milosti a odvahy, aby sme nielen skúsili Božiu milosrdnú lásku, ale dokázali ju opätovať darom odpustenia.

- re -

Rozhovor s: Marekom Rojákom,

moderátorom Arcidiezezného centra mládeže pre našu košickú arcidiecézu

Tento rozhovor duchovný otec Marek Roják pomenoval ako „pokus o vyplnenie jedného lúča vo Vašom Spektre“. Vychutnajte si jeho slová, sú veľkým povzbudením pre našu dnešnú kresťanskú mládež.

Predstavte sa nám - odkiaľ pochádzate, kde ste sa narodili, kto sú vaši rodičia, odkiaľ pochádzajú, koľko máte súrodencov.

Volám sa Marek Roják. Pochádzam z Ostrovian v okrese Sabinov (mimochodom vzácna archeologická lokalita). Narodil som sa 4. apríla 1976 v Prešove. V mojom príchode na tento svet majú „prsty“ títo traja: Boh, mama Anna a otec Viktor. Mám dvoch bratov a sestru. Starých rodičov pamätám hmlisto, zomreli keď som bol ešte menší, okrem mojej babky Margity. (tiež je už v dome Otca) Mám tak nepriamo korene v Holywoode :, lebo... Mój dedo Štefan býval za mlada na Levočskej v Prešove v časti zvanej „Holywood“. Za mojím

ilustračná snímka: Martin Magda

menom Roják sa skrývajú aj mená mojich starých rodičov (Tomko, Bañas, Potocký).

Praktizovanie viery - od koho ste „odkukali“, kto vám odovzdával vieru (určite rodičia a starí rodičia :))?

Moja stará mama Margita. Od nej som veľa „odkukal“. Jej celý život bol „rituálom“ viery. Ďakujem, babi. Bol to taký „malý seminár“.

Ako vznikla Vaša túžba stať sa kňazom, resp. kedy ste pocítili to volanie: „Podte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí...“?

Keď som bol malý 6-7 ročný, videl som v našom pánovi farárovi obetavého človeka s dobrým srdcom a veľkou láskou k ľuďom. A vtedy som si povedal: takým by som chcel byť aj ja.

Prežili ste už v detstve nejaké znamenia, ktoré Vám predurčovali Vašu kňazskú cestu?

Hmlisto si pamätám situáciu

asi ako 9-ročný chlapec. S mamou sme sa vracali z jedných primícií a rozprávali sme sa po ceste domov, aké to bolo, čo bolo pekné. A vtedy tak mama vyriekla: „Keby som sa aj ja dožila, aby jedno z detí si Boh povolal do služby.“ Presne si pamätám aj miesto na tom chodníku cez park.

Ako ste pretlmočili Božie volanie ku kňazstvu Vaším blízkym, Vaším rodičom? Ako to prijali?

Nebolo to „predurčenie“, ale objavovanie. Človek dospieva, premýšľa, stretáva sa s hodnotnými ľuďmi ... a potom to tak nesmele poviete (s trémou a zapýrený). Prijali to s radosťou a žehnali mi.

Vzdelanie základne, stredné, bohoslovecká fakulta, atď.

„Základku“ som vychodil v Šar. Michaľanoch, strednú som prežil na „hnojarine“ v Lipanoch, lebo [biblické proroctvo ... „nebolo preňho miesta na gymbli“ :] a reve-

ilustračná snímka: Martin Magda

rendu som dral v lavici Kňazského seminára v Košiciach v rokoch 1995 - 2002, s ročnou prestávkou vo VÚ 5958 Trebišov ako „bigoš“ (pešiak).

Vysviacka za kňaza - kto Vás vysvätil, primície - ich duchovný rozmer, ako ste to vnímali?

Taký dátum sa nezabúda – slnečná sobota 15. jún 2002. Ruky na mňa vložil Jozef kardinál Tomko a pri znaku pokoja mi povedal: „Buď svätý kňaz.“

Kde Vám určili Vaše prvé miesto - kaplánu?

Hovorí sa, že prvá kaplánuka je od Pána Boha. Tak ON ma poslal na Horný Zemplín – do Humenného. A tak sa na štyri roky stal zo mňa „hurkar“.

Tešili ste sa, že konkrétne rozvíjate svoj duchovný dar kňazstva vo farnosti?

Mojím tútorom sa stal starší kaplán, ktorému som za veľa vďačný.

Naučil ma „chodiť“ v prvých mesiacoch kaplánskeho života. Cítil som sa ako sv. Mikuláš – máš dary, tak ich rozdávaš.

O čom bola Vaša prvá kázeň, čo prvé z boslužby slova ste sa rozhodli povedať veriacim?

Ak sa myslí ako kaplán v Humennom - z nej si nepamätám nič, lebo... pár chvíľ predtým ma zastavili policajti a mne sa ešte z toho triasli kolená. Ale jedno je isté: bolo to o Pánu Bohu. :)

Mali ste trému pri prvej homílii?

Ako diakon – aj som sa pripravil, aj povedal ju na sucho, ale ten pocit „naostro“ – neviem, o čom som hovoril. :) Tréma odišla, teraz je to hlavne rešpekt.

Kde ste už pôsobili?

2002 – 2006 Humenné Všetkých svätých - „hurkar“, 2006 – 2010 Košice Terasa - „vražnar“, 2010 – dodnes Prešov ACM - „koňar“.

Vaša homília na odpuste sv. On-

dreja sa „prísne“ niesla v téme „autenticnosť a transparentnosť“. Presne ste rozviedli z Písma nám známe vlastnosti sv. Ondreja, apoštola. Chceli by ste ešte niečo doplniť o sv. Ondrejovi, apoštolovi? Bol vždy taký vážny a presný?

Zomrel na kríži v tvare X. Pre nás to znamená skratku násobenia. A keď človek násobí (okrem nuly a jednotky), tak „bohatne“. Pre vzťah su potrební minimálne dvaja. Aj sv. Ondrej je pre nás človekom, ktorý svojím „násobením“ aj v živote a v mučení sa stáva príkladom „transparentného a autentického bohatnutia.“

Myslíte si, že dnešní naši kňazi (hlavne ty neskôr narodení) sú taktiež takí „transparentní a autentickí“ vo svojom povolani?

To sa treba pýtať veriacich. Ale máme byť priehľadní a nie iba priesvitní. Rozdiel je v tom, že ak okno je priesvitné, je také „mliečne“ – je

V mrazivej noci

Biely snežik poletuje
na zmrznutú zem dopadá,
vločka k vločke sa prikladá,
bielu perinu nám skladá.

•

Nohy sa nám
do snehu zabárajú,
viac odvahy nám dodávajú.

My kráčame vo tme
do chrámu o polnoci,
veď narodilo sa nám
dieťa z Božej moci.

•

Malé nemluvná
v jasličkách uložené,
je to veru
pohľad na nezaplatenie.
Pokľaknúť na kolena,
velkú úctu vzdať,
urobí to otec aj mať.

•

Aj deti sa nemo pozerajú
ani hláska nevydajú.
Je to pre nich vzácna chvíľa,
pozorne sledujú
všetko dookola.

•

Čas Vianoc
opäť znova po roku prišiel
tíško nebadane,
no my tešíme sa z toho,
milý Pane.

Marta Pacovská, Široké

za ním niekto, ale kto, to neviem. Ale číre sklo je o priehľadnosti. Tam sa človek nemôže skrýť, je to on v celej svojej kráse a aj hriešnosti.

Ste moderátorom Arcidiecézneho Centra Mládeže (ACM). Predstavte nám ACM a čo je to moderátor ACM?

ACM je plodom Diecéznej synody ako potreba zastrešiť aj inštitucionálne prácu s mládežou v diecéze. Viac v knihe Dokumenty Diecéznej synody Košickej arcidiecézy. :) Moderátor - to je „farár všetkých mladých“ celej Košickej arcidiecézy.

V čom je hlavné poslanie ACM?

Pomáhať pastierovi arcidiecézy pri vedení mladých. Plníme jeho sny, predstavy, vízie – ako žiť, aby mládež arcidiecézy bola živá, radostná, optimistická a napokon svätá.

Myslím si, že mladí z našej farnosti - hlavne tí, ktorí sa chcú stať „dospelými kresťanmi“, veľmi nepoznajú skratku „ACM“. Čo všetko robíte, aby to tak nebolo?

Priznám sa, že túto skratku nepoznajú ani mnohí kňazi :) Ale poradím Vaším mladým, ak si ju dajú „vygoogliť“, tak sa určite stretne v kyberpriestore, a potom cez akcie, ktoré robíme, aj osobne. A navštívte nás: www.premladez.sk alebo píšete acm@rimkat.sk

V čom spočíva a na akom princípe chcete prenášať novu evanjelizáciu na mladých vo farnostiach? Budete evanjelizovať nejakými konkrétnymi akciami?

Použijem prirovnanie Pražského Jezuliatka. Soška je vždy tá istá, len šaty sa menia. My si neuctievame šaty, ale obraz Ježiša v tej soške. Tak je to asi v práci s mládežou, že našou úlohou je privádzať mladých kresťanov k Ježišovi cez tieto naše ponuky. Ak sa stanú cieľom iba aktivity, tak to potom môžeme „zaba-

liť“. Pred nami je vždy tvár Ježiša.

Vo vašej vízii zaznieva „výmena informácií a skúseností pre mladých cez jednotlivé dekanáty“. Do nášho farského časopisu sa zatiaľ nedostal žiadny odkaz.

Tento rozhovor sa akurát stáva odkazom a pozvaním. :)

Vníma ACM aj túto formu prenášania informácií - cez médiá - ako sú farské časopisy? Máte zmapovaný počet farských časopisov v našej arcidiecéze?

Tak to je výzva pre nejakého vysokoškoláka, aby napísal o tom „bakalárku“ alebo „magisterku“. S radosťou si ju prečítam.

Myslíte, žeby vám mohli byť nápomocné pri vašej evanjelizácii?

Spýtam sa vás: Kto je dnes bohatý? Ten, kto má peniaze, alebo ten, kto má informácie? Ten, kto má informácie. A tak jednoznačne podporujem šírenie hodnotného slova cez rôzne médiá : tlačené, elektronické, ale aj také osobné (človek človeku). Niekedy sú mečom (myslím médiá), ale biblicky (z mečov ukujú radlice..) Tak nebojme sa!

Čo by ste odkázali našim veriacim, najmä našim budúcim dospelým kresťanom cez náš časopis Spektrum.

Milí birmovanci, príprava na birmovku je ako pohľad cez kľúčovú dierku do dobrodružstva s Bohom. Musíte sa namáhať, ale prijatím sv. birmovania sa tie dvere otvorí a vám spadne „sánka dolu šéfe“ :). Toto Vás čaká. Vydržte! Počítam s Vami.

Myšlienka na záver.

Z môjho prímieho obrázku od sv. Augustína: „Ak je Boh na prvom mieste, potom všetko je na svojom mieste.“

pripravil: Martin Magda

Ilustrácia snímka: Martin Magda

Dekrét o vyhlásení Roka Sedembolestnej Panny Márie

V roku 2014 si pripomenieme 450. výročie prvého zázraku na príhovor Panny Márie v Šaštíne a 50. výročie potvrdenia Sedembolestnej Panny Márie za patrónku Slovenska pápežom Pavlom VI. My, biskupi, zídění na 76. plenárnom zasadaní Konferencie biskupov Slovenska vo Vranove u Brna, reagujúc na početné prosby veriaceho ľudu, vyhlasujeme Rok Sedembolestnej Panny Márie.

Jubilejný rok Sedembolestnej Panny Márie sa začne sláviť 1. januára 2014 a bude zakončený 31. decembra 2014. Jeho vrcholom bude slávnostné zverenie Slovenska pod ochranu Sedembolestnej Panne Márie, dňa 15. septembra 2014 v Šaštíne.

Veľmi si želáme, aby všetci členovia Katolíckej cirkvi na Slovensku využili tento rok na prehĺbenie katolíckej viery a úcty voči našej Matke, Sedembolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska. Máme nádej, že s Božou pomocou prinesie tento čas hojné duchovné ovocie, ktoré sa prejaví najmä v našich rodinách, farnostiach a spoločenstvách, aby sa podľa vzoru Panny Márie bližšie primkli k Ježišovi Kristovi ako ku svojmu osobnému Spasiteľovi a Vykupiteľovi.

Povzbudzujeme veriacich, aby sa tento jubilejný rok stal časom obnovenia a prehĺbenia modlitby posvätného ruženca, prostredníctvom ktorého rozjímame nad tajomstvami našej spásy. Chceme prosiť našu nebeskú Matku, ochrankyňu života, o pomoc a príhovor pri obrane nenarodeného života, rodiny a manželstva v našej krajine i v celej Európe.

Dané v Bratislave, dňa 21. novembra 2013,
na spomienku Obetovania Panny Márie.

Mons. Marián Chovanec
generálny sekretár KBS

Mons. Stanislav Zvolenský
predseda Konferencie biskupov Slovenska

Modlitba za Ukrajinu

**„Pane Ježišu Kriste,
ty si povedal svojim apoštolom:
Pokoj vám zanechávam,
svoj pokoj vám dávam.
Nehľad na naše hriechy,
ale na vieru
ukrajinského národa
a podľa svojej vôle
nám milostivo
daruj pokoj a jednotu.
Lebo ty žiješ a kraluješ
na veky vekov.“ Amen.**

*Drahí moji priatelia,
obraciam sa k vám s veľkou
prosbou o modlitbu za Ukrajinu,
za mier a pokoj na Ukrajine. Za-
iste sledujete, čo sa robí v našej
krajine a verím, že vám to nie je
ľahostajné. Preto sa všetci spojme
v spoločnej modlitbe so všetkými
Ukrajincami v nádeji, že naše mod-
litby a prosby budú vypočuté.*

*Nech Pán Boh chráni pred zlom
a hriechom všetkých obyvateľov
Ukrajiny. Nech nám odpustí všetky
naše previnenia, nech posilní našu
vieru a nech nás i vás, drahí moji
,stále požehnáva.*

*vďačný o. Adrián Koval',
misionár na Ukrajine*

Dominika Hajkovská

Bohatstvo rituálov v rodine

Rituály liturgického roka

V prvom rade je potrebné si uvedomiť, že liturgické slávenia sú v podstate oslavy (ako napríklad narodeniny). Preto by sme ich aj v rodine mali považovať za výnimočné udalosti a venovať čas a priestor nielen ich prežitiu, ale aj príprave na ich slávenie. Ďalším faktom je, že ak nevnímame Božiu prítomnosť v plynutí všedného dňa, liturgické rituály sami osebe stratia svoj zmysel a ostanú len formalitou.

Ak nevnímame Božiu prítomnosť v plynutí všedného dňa, liturgické rituály sami osebe stratia svoj zmysel a ostanú len formalitou. V tomto výbere z liturgického slávenia vám ponúkame vianočné obdobie.

Príprava na Vianoce

Určite si každý z nás pamätá, ako sme sa v detstve nevedeli dočkať Štedrého večera, samozrejme najmä pre darčeky. Tá radosť v nás však vyzrela práve vďaka príprave, túžbe, očakávaniu, napíňaniu malých krokov, ktoré viedli do cieľa.

Advent je čas očakávania niečoho veľmi dôležitého. Slovo „očakávanie“ je kľúčové. Je krásnym obdobím kráčania po ceste k radosti z narodenia Božieho syna. Príprava na slávenie Vianoc sa líši od rodiny k rodine. Môže byť indivi-

duálna i spoločná. Je zaužívané, že predsavzatia sa často týkajú zriekania sa niečoho (sladkostí, peňazí, televízie, počítačových hier a podobne). Motív zriekať sa je dobrým, ak sa orientuje na „zabitie draka“, nie na to, že „robíme niečo pre Advent“. Inou cestou je popri vzdávaní sa „robiť viac“. Viac toho, čo nám v bežných dňoch chýba - viac spoločensva, modlitby, čítania, dobra, lásky, času.

Veľmi pozitívne pôsobí v adventnom období používanie symbolov - svetlo, sviečky, adventný veniec, adventný kalendár (nielen čokoládový), výroba medovníkov a vlastných darčiekov. Advent

je čas „očakávania“, ktoré sa premieta práve v spomínaných symboloch do konkrétnych očakávaní.

„Počas Adventu sa spolu s deťmi zúčastňujeme na ranných rorátnych svätých omšiach. Je to dosť náročné vychystať sa každé ráno v zime, ešte po tme, do kostola pred siedmou hodinou. A potom rovno do školy, škôlky a do práce. S našimi deťmi sme

Advent je čas očakávania. V tomto období veľmi pozitívne pôsobí používanie symbolov - svetlo, sviečky, adventný veniec, adventný kalendár, výroba medovníkov a vlastných darčiekov.

však chodili na roráty od malička. Keď sme im už vo vyššom veku dali možnosť výberu, ráno hneď vstali, obliekli sa a mohli sme ísť na omšu.“

Advent je čas očakávania. V tomto období veľmi pozitívne pôsobí používanie symbolov - svetlo, sviečky, adventný veniec, adventný kalendár, výroba medovníkov a vlastných darčiekov.

„Deti sa celý advent usilujú robiť dobré skutky a zapisujú si ich. Za ne potom dostanú hliené tehličky alebo postavičky, ktoré si sami vyrábame. Z nich si potom staviame betlehem pod vianočný stromček. Každý rok pribudne niečo nové.“

Vianoce sú realizáciou očakávaného. Sú odpoveďou na ľudskú túžbu po večnosti. Sú vyvrcholením príprav. Narodenie Ježiša je darom - nepochopiteľným, neskutočným, očarujúcim, radostným. Toto môže byť posolstvom Vianoc aj v našich rodinách - zažiť a dať zažiť pocit obdarovania, bezpodmienečnej lásky schopnej robiť zázraky. Tieto pocity môžeme prežívať nielen pri rozbaľovaní darčiekov, ale už pri štedrovečernej večeri, stavaní jaslíčiek či obdarovaní núdných.

„Po štedrej večeri sa modlíme za našich známych, priateľov a príbuzných. Na stôl si dáme sklenenú misu s vodou a každý po jednom berie zo stola vopred pripravené sviečky v polškropinkách od orechov. Prípálime ich od veľkej sviece, ktorá symbolizuje Ježiša a necháme plávať v miske. Pritom každý vysloví svoju prosbu, modlitbu za niekoho konkrétneho, či za nejakú skupinu ľudí, či iný úmysel. Sviečky nikdy nezhášame, ale necháme vždy každú dohorieť.“

„S dcérou sme si čítali knižku o jednom vianočnom stromčeku, ktorému sa snívalo, že ho spílili. Skončilo to však tak, že

ilustračná snímka: Martin Magda

ho detičky v lese ozdobili. Mojej dcére sa to tak zapáčilo, že sme sa rozhodli ozdobiť stromček pre zvieratká aj my. Bolo ťažké nájsť vhodný stromček, ale nakoniec sme ozdobili jeden maličký, aby naň dočiahli aj deti. Ozdobili sme ho medovníčkami, mrkvou pre zajačiky, jabĺčkami, senom pre srnky a slaninkou pre sýkorky. Detičkám sa táto akcia veľmi páčila a ja som bola šťastná, že sme urobili radosť deťom aj zvieratkám.“

„Na Štedrý deň doobeda idú všetky naše deti spolu s ockom pre betlehemske svetlo do kostola. Keď ho prinesú domov, deti ho poroznášajú všetkým susedom vo vchode spolu so želaním požehnaných vianočných sviatkov. Prvý rok mnohí nemali doma ani sviečku, tak sme im darovali plamienok aj s ňou a mnohí z nich ani nevedeli, čo je

to betlehemske svetlo. Teraz už susedia na to čakajú a deti sa už niekoľko dní pred Vianocami pýtajú, či im zase donesú svetlo.“

S Vianocami nekončíme len rozbalením vianočných darčiekov. Cirkev nám ponúka celú vianočnú oktávu na prežitie radosti. A potom je tu celé vianočné obdobie a rôzne príbehy, ktoré sa s ním spájajú - traja králi, vraždenie neviniatok, útek do Egypta, obetovanie Ježiša, svätá rodina. Pripomínanie si týchto udalostí nás vovádza do životného príbehu Ježiša Krista a ľudí okolo neho.

„Vianoce sú v našej rodine oslavou Ježišových narodenín. Preto máme vždy tortu, spievame ‚Živíó‘ a ‚Happy birthday‘.“

Význam rituálov

Väčšina dobrých vecí sa začína v rodine. Určite každý z nás

chce, aby si jeho deti z rodiny odniesli živú, hlbokú vieru, aby pre nich bolo samozrejme žiť ju celým svojím životom, nie iba medzi múrmi kostola. To si vyžaduje nielen každodenný boj s našimi slabosťami, ale aj objavovanie tajomstiev v bežných chvíľach a oslavovanie života v každom okamihu dňa vo všetkých jeho podobách. Rodinné rituály sú jedným z mnohých nástrojov, ako môžeme posväcovať každodenný život, ako ho oslavovať vo všednosti, ako slúžiť Bohu v ľuďoch, ktorí sú okolo nás. „Od začiatku do konca nám životné rituály utvárajú každú hodinu, deň, rok.

Rodinné rituály sú jedným z mnohých nástrojov, ako môžeme posväcovať každodenný život, ako ho oslavovať vo všednosti, ako slúžiť Bohu v ľuďoch, ktorí sú okolo nás.

Pavol Ondřík

Pôvodca

**Pôvodca sveta blažený
v krehké sa telo oblieka,
aby zachránil stvorenie
a v tele spasil človeka.**

**Zamknuté lono Rodičky
preniká svetlo milosti
a Panna nosí pod srdcom
tajomstvá, plná radosti.**

**Panenské telo Márie
mení sa náhle v Boží chrám,
a slovom počne Ježiša
tá, ktorá muža nepozná.**

**Z Panny - Matky sa zrodil Pán,
ktorého anjel zvestoval
a v lone matky skrytý Ján
radosťou nad ním zaplesal.
On nepohrdol jasľami,
pokorne leží na sene,
o trošku mlieka prosí ten,
čo živí všetko stvorenie.**

**Zástupy v nebi plesajú,
spievajú Bohu anjeli,
aby pastieri Pastiera
a svojho Tvorcu videli.**

**Ježišu, z Panny zrodený,
sláva ti, Bože útechy,
Otcovi, Duchu Svätému
nech sa česť vzdáva naveky.
Amen.**

Podľa rituálov žijeme všetci: rituály sú obrazcami zmysluplných činov, ktoré neustále opakujeme. Ak o svojich krokoch premýšľate, určite si tieto rituálne obrazce všimnete. Keď si ich všimnete, možno ich pochopíte. Keď ich pochopíte, dokážete ich aj obohatiť. Tým svoje životné zvyky posväťte,“ píše Róbert Fulghum vo svojej knihe *Od začiatku do konca*.

Čo pre nás teda znamenajú rituály? Aj naši priatelia majú skúsenosť, že tie príjemné sa určite všetkým páčia, s upratovaním v sobotu je to už horšie. Rituálmi deťom však niečo podstatné zanechávame, niečo, z čoho môžu čerpať v budúcnosti. Pomocou nich si uctíme individuálne každého člena rodiny či významnú udalosť. Niektoré pomáhajú k tomu, aby sa každý cítil jedinečný a milovaný, získaval pocit istoty, inými odovzdávame deťom to najdôležitejšie, čo máme - živú vieru.

Rituály posilňujú puto rodiny už len tým, že vytvárajú čas, ktorý trávimy spolu. Zároveň máme priestor na zamyslenie sa nad sebou a našimi vzájomnými vzťahmi a na akýsi „pohľad do zrkadla“, ktorý sa nám naskytne pri rozhovore s ostatnými. Rituály sú chvíle, ktoré majú svoje špecifické čaro práve preto, lebo robia obyčajne okamihy „našimi“ a neopakovateľnými.

Sprevádzajú ho životom od počatia až po smrť. Nikto ich nenařiadil, ich autori sú neznámi a ich spôsoby sa menia plynutím času i rôznosťou kultúr. Spektrum rituálov je veľmi široké. Pôvodne pomáhali človeku fungovať v čase, napríklad odlišovať rôzne fázy

roka, zaistovali plynulý prechod z jedného životného obdobia do druhého a najmä umožňovali „komunikáciu“ s božstvom, s posvätnom.

Rodinný rituál môžeme definovať ako akúkoľvek spoločnú činnosť, ktorá sa opakuje, má hlbší zmysel, uspokojuje potreby členov rodiny, odohráva sa s istou pravidelnosťou (raz za rok či každý deň). A keďže je to rodinný rituál, zúčastňujú sa na ňom aspoň dvaja členovia rodiny. Rituál je vždy niečo viac ako obyčajný zvyk. Zvyk je opakovaná činnosť, ktorá nemá hlbší zmysel a ani si ho nevyžaduje, napríklad každodenné umývanie zubov, vstávanie o šiestej hodine a podobne. Rituálu dávame zmysel my, jeho aktéri.

Každý rituál má obsahovať prvky viditeľné i neviditeľné, jasné aj nepozorovateľné. Niečo treba pomenovať priamo, ale niečo aj nechať objaviť, nechať pozývať niečím tajomným, hlbokým, lákajúcim. Napríklad jednoduchý rituál ukladania dieťaťa na spánok. Navonok jednoduchý akt začínajúci otázkou: „Ocko/mamka, ľahneš si ku mne?“ Ak privolíme, nasleduje tiché objatie a zaspávanie v bezpečnom náručí alebo tiché šepkanie o všetkom možnom. To vidíme a často aj počujeme. Čo nevidíme, ale len tušíme, je oveľa hlbšie. Dieťa pozýva rodiča ako sprievodcu, ktorému bezhranične dôveruje, pri ňom sa úplne upokojí, uvoľní, odovzdá. Chce byť sprevádzané vo chvíli, keď je otvorené a vnímavé voči sile nežného dotyku, pokoja, ochrany a dôvery.

Viera do vrecka

Naša história

História Pohľadov

Po roku 1776 sa začala reorganizácia štátnej správy a výsledkom bolo rozdelenie územia Šarišskej župy na 6 okresov. Široké sa stalo sídlom slúžnovského okresu - Processus Sirokiensis so 41 obcami v roku 1831 alebo s 50 obcami v roku 1877. Rozkladal sa na hranici so Spišom od Brezovice po Lipany a v juhosevernom smere od Hrabkova až po hranicu s Poľskom. Od roku 1843 bol každý slúžnovský okres rozdelený na 3 obvody. Širocký okres mal obvody: Širocký, Radaťický a Veľkošarišský. Úrad mal miesto za kostolom (dnes starší dom u Šofrankovcov), kde mal hlavný slúžny svoju úradnú miestnosť, pri nej bola dlhá, veľká miestnosť pre úradníkov a súdne pojednávania. Vedľajšie priestory domu slúžili ako domácnosť hlavného slúžneho. Pre potreby slúžneho a jeho úradu patrilo aj hospodárske zázemie, umiestnené za kostolom. Zo súdnej činnosti úradu sa uchovala správička, že previnilcovi vymeraný trest napísali na lístoch, aby s ním zašiel do susedstva k hajduchovi, ten dotyčného polutoval, ale na dereši mu vyťal, koľko bolo napísané. Keď sa úrad presťahoval do Prešova, celé zakostolie sa stalo panstvom Dormusa. Za 1. ČSR v priestoroch úradu bola žandárska stanica a väzenie.

Príklad zo štatistickej činnosti okresov - vysťahovalectvo v rokoch

1880 - 1888: Okres počet obcí vysťahovalo sa vrátilo sa ostalo v cudzine Širocký 59 1902 ľudí 421 ľudí 1481 ľudí Za župu 378 17 768 ľudí 3787 ľudí 13 891 ľudí.

V Širokom bol od roku 1853 zriadený poštový úrad, prvý z okolitých obcí. Po jeho pôsobisku v Malikovského panskom dome pri Línii zostal dodnes názov Stará pošta.

Po dokončení železničnej trate do Košíc v roku 1872 zaniká poštová stanica a Široké stráca pravidelné spojenie s Prešovom. Na dôsledky nás upozorňuje článok z Národných novín z 23. mája 1873, v ktorom dopisovateľ zo Šariša upozorňuje na neúnosný stav, keď na súdnu pokonávku na okresnom úrade v Širokom musia stránky priviezt a odviezt sudcu z Prešova. Slúžnovský úrad zo Širokého sa postupne premiestňuje do Prešova (1903), ale názov sa aj naďalej používa do roku 1909.

V lete roku 1831 prenikla z Haliče v Poľsku epidémia chole-ry na východné Slovensko. Mala prudký nástup v počte zomretých, preto dala šľachta na radu lekárov dezinfikovať studne a príbytky postihnutých. Keď aj naďalej ľudia mreli a zovšadiaľ prichádzali len zlé správy, ľudia podľahli panike, že sa páni chcú zbaviť nespokojných ľudí práškami. Nespokojnosť prešla do otvorenej vzbury v Zemplíne a keďže páni z Merníka mali pozem-

ky aj v Kluknave, cez služobníctvo sa vzbura preniesla na Spiš, odtiaľ do Víťaza, kde ľudia nikdy nemali ďaleko od slov k činom. Na zlú správu podnotára z Víťaza prešovský podžupan Merše reagoval trestnou výpravou 10. augusta 1831, ktorá dolapila a v hneve vlastnoručne popravila uhliara Valenta Rabatina, ktorý potom na výstrahu musel viesť zašitý vo vreci na polceste do Širokého. Odvtedy toto miesto ľudia nazývajú Máry mužov - Marmužov. Ostatných účastníkov vzbury výprava zbila. Koľko obetí si vyžiadala cholera v Širokom nevieme, lebo matrika zomretých sa začala písať až v roku 1834. Zapisovanie narodených je od roku 1819 a matriku sobášených na farskom úrade vedú od roku 1852. Od roku 1895 vedú sa len štátne matriky. Cholera vypukla aj v roku 1855, keď si v celej vtedajšej farnosti vyžiadala 72 obetí a v roku 1873 zase v celej farnosti 32 ľudí.

Širocká farnosť od 14. storočia patrila pod Egerskú diecézu do roku 1804, keď bola zriadená Košická diecéza a v Širokom v tom čase pretrvával aj dekanát. Po roku 1776 Víťaz stráca vlastnú farnosť a pričleňuje sa ako filiálka spolu s Ovčím k širockej farnosti, kam ešte patria osady: Bzikalovec, Skalka (Dzivý), Branisko, Kolbach, Dolina a Jacob-Vagás.

prevzaté z histórie Širokého

príbeh podľa skutočnej udalosti

Nezabudnuteľná pieseň

Nie vždy bolo deťom tak dobre ako teraz. Prvá polovica minulého storočia bola poznamenaná odchodom rodičov za chlebom, za prácou do Francúzska, Ameriky, Kanady. Zvyčajne nechali deti u starých rodičov v nádeji, že keď v zahraničí niečo zarobia, vrátia sa, postavia si dom a prikúpia aj nejaký kus polička.

Stará mať, pri ktorej rodičia nechali malého Jurka, sa po čase rozhodla, že svoj diel dedovizne i domu prepíše dvom dcéram zo svojich piatich detí. Nazdávala sa, že u nich pookreje a v pokoji dožije dni na sklonku svojho života. Darom jej starý manžel hovoril starú osvedčenú pravdu: „Pokiaľ vlastniš dom, poličko, budú ti hovoriť zlatá mamičko. Keď to ale priskoro prepíšeš deťom, pôjdeš po zobraň svetom.“ Nedala na jeho radu a potom sa priskoro ukázalo, akú mal jej muž pravdu. Pre starkých odrazu nebolo miesta v dome a ich vnuk musel nechtiac znášať ich ťažký údel s nimi.

V lete bolo ešte ako tak, dalo sa spávať na povale, no keď prišli mrazy, traja vydedenci sa uchýlili do maštale. Tu starý otec rozložil posteľ. Priblížili sa Vianoce. Na Štedrý deň mal vnuk so starým otcom za úlohu narúbať dreva, narezat' pre kravu sena so slamou a stará mať v malej kuchynke mala pripraviť síce skromné, ale chutné chody jedla na štedrovečerný stôl. Žiaľ, stalo sa čosi, čo jej v tom zabránilo. Nie dobré vzťahy starkých s jedným zo zaťov urobili koniec akejkol'vek príprave. V dedine sa už rozsvецovali vianočné stromčeky, rodiny sadali k večeri, ale

oni traja sedeli smutní v maštali. Nedá sa povedať všetko, čo tento stav spôsobilo, no nepodarilo sa v dedine utajiť fakt, že stará mať pre svoju dobrotu utržila iba nevďak.

V ten večer po úplnom zotmení sa jeden z trojice vydedencov vytratil z domu. To Jurko sa vybral až do susednej dediny a od domu k domu sa pod oknami ozýval jeho spev. „Pastieri vstávajme a spania nechajme, poďme na cestu. Hľa, volá nás anjel, či je to archanjel, k Betlemu mestu...“ A to nemal ani jedenášt' rokov! Za spev ho obdarovali koláčikmi, jablčkami, orieškami a sem-tam aj korunku pridali. Taška, ktorú si z domu zobral, sa pomaly zaplnila. Nuž čo. Podviazal si rukávy na kabáte aj tie sa zapláňali.

Dobří ľudia ho zatiaľ nespoznali a on vo vedomí, že svojim starkým urobí radosť, neobišiel ani jeden dom. Neuvedomil si to a vošiel do dvora Ďurišovcov oproti kostolu, kde bývala babičkina sesternica. Zanôtil: „Akože ta dôjdeme, cestu neznáme. Však nám ju ukáže, ten, ktorý ísť káže, nepochybujme...“ Dúfal, že dvere na dome sa otvorí a dostane zaslúženú odmenu. Lenže tie sa neotvorili. Tak spieval ďalej. „Anjelu, ty Boží, čos budil nás z loží, čo nám ukážeš! Do mesta Betlema, kam cesta neznáma, prečo ísť kážeš?“ A znova nič. Dvere ostali zatvorené, hoci svetlo cez oblok prezrádzalo, že majitelia sú doma. Bolo vylúčené, aby ho nepočuli. Veď sa tak snažil. Bola to pieseň, ktorú v kostole pred polnočnou spievala jeho babička. Veľmi sa mu páčila a často si ju spieval, aj keď neboli Vianoce.

A keďže sa nič navonok nedialo, spustil aj tretí verš. „Narodil sa Spasiteľ, Boh sveta Vykupiteľ, v meste Betléme. Tam leží v jasličkách, v chudobných plienočkách, na slame, v zime...“ Mýlil sa však, keď si myslel, že ho nepočujú. Domáci už po prvom verši zistili, že to chlapča, čo vonku spieva, nemôže byť iný ako Magdin vnuk a radili sa, čo robiť, veď sa im do uší donieslo, čo sa tam udialo. Skutočnosť, že chlapec chodí spievať pod okná ich vyburcovala a vedeli, že musia okamžite niečo urobiť. Sotva tretí verš dospieval, dvere sa otvorili a ozval sa hlas: „No, poď dnu!“ To babičkina sesternica prehovorila. Až vtedy si uvedomil, u koho vlastne je. Vyzuli mu ihneď topánky, premočené od snehu, dali suché ponožky, i staršie topánky, čo mu pasovali. Potom ho posadili k stolu a všetko musel rozpovedať.

Ujo Ďuriš bol svedomitý človek. Zapriahol kone do saní, naložil do nich chlapca i jeho nádielku. A priložil aj tú od nich. Ktovie, akoby bol Jurko dopadol, keby nechtiac práve k nim nebol zavítal. Veď ho naspäť takého ustatého čakala cesta okolo škrípa, tehelne, cez hofiere k lehotskému cintorínu. Unavený na smrť by bol iste niekde zaspal.

Vďaka Bohu, nestalo sa tak, lebo sa našli aj pre neho dobrí ľudia na tomto svete. A skôr, než zaspal v saniach, sa ho ujo Ďuriš opýtal: „Tá pesnička, ktorú si spieval, páči sa ti?“ Prikývol a v tej chvíli netušil, že na tú pieseň i na túto chvíľu nikdy nezabudne.

spracoval Pavol Majerník ml.

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Vršovice - chrám sv. Václava a sv. Mikuláša

Aký nádherný pocit, keď sa stretnete s ľuďmi zo svojej rodnej obce v ďalekej Prahe. Ale ešte radostnejšia chvíľa, ak vám Pražák v rozhovore povie, že on pozná Víťaz.

Už je zvykom, že chlapi, ale aj ženy z východu pracujú v ďalekej Prahe. Pracuje sa tu „od vidím, do nevidím“, ale aj napriek tomu si nájdete čas na to, aby ste v deň Pána boli na svätej omši aj napriek únave.

Vršovice - barokový kostolík po ceste okolo učupeného staručkého futbalového štadióna. Nádherné prostredie s rušným životom, ktorý pretína hukot kolies pražských električiek. Je 18:30, malá skupinka „tvrdých“ chlapov z Víťaza prichádza práve včas. O 19:00 začína sa svätá omša.

Pán farár víta postupne prichádzajúcich do malého kostolíka, ktorý by v našej obci bol už dozaista obnovený. Na otázku: „Odkiaľ ste, chlapi?“ Ticho odpovedám, ako sa v chráme patrí: „Zo Slovenska, z Víťaza, od Prešova“. Hruď sa mi začína rýchlejšie pohybovať a dych je traslavejší. „Ja Víťaz poznám!“ V tom, akoby ma boxer ovalil pravým direktom. „Tak tedy vítejte!“ „Ďakujeme pekne“, odpovedáme nespomelo.

Pán farár nám hneď ponúka Katolícku noviny, ktoré sú pre hŕstku ľudí bezplatné. Nikde nevidíme mikrofóny, ako asi bude počuť toho, ktorý zastupuje Krista? Miništrant zvonením oznamuje začiatok sv. omše. Všetci vstávame a pán farár po úvodnom slove pristupuje bližšie pred prvé lavice, privíta všetkých a začína obrad Kristovej obety.

Osobne víta nás Víťazanov, ktorým už fakľa prudko horí na srdci, ticho sa skláňame a vyznávame svoje hriechy. Sedíme v poslednej lavici, ako podľa Sv. písma. Nevyberáme si popredné miesta, aby sme nemuseli presadnúť na iné, ale naopak posúvame sa na výzvu smerom dopredu.

Ako hrom rezonujú slová, ktoré v homílii povedal kňaz. Citujem: „Vo Víťaze za najtvrdšej totality postavali kostol“. „Tak aj to vedia vo vzdialenej cudzine o rodnom Víťaze?“, šeptáme si navzájom. Počas kázne je živá debata, odpovedá sa na otázky. Do diskusie sa zapájame aj my, všetko sa v laviciach otáča. Vyberáme Český spevník, zapájame sa do spevu na plné hrdlá. Chválimo Boha, až sa kantor za nami obracia a prikyvuje hlavou.

Po svätej omši prichádza k nám hlúčik ľudí, aby sme si zaspievali. „Ktorú? pýtam sa.“ „A okolo Levoči“. Dobre, sme za každú srandu a už spievame. Keby to bolo vo Víťaze, pomyslím si, tak by starší kričali: „Sodoma, Gomora!“ „Túto poznáte?“ Dodávam: „Dolu Víťazom jareček ceče.“ „Tuhle ne.“ Tak vás ju ešte naučíme.

Ján Jenča

Blahoslavený

Chodníček sem,
chodníček tam,
uprostred parku
stojí veľký pán.
Nádhernú sochu
pred kostolom máme,
Blahoslavený ho nazývame.

Stojí hrdo za tmy, svetla,
ozdobou je pred chrámom.
Priblížiť sa k nemu bližšie,
je to veru veľký dar,
z jeho tváre úsmev žiari
a oči hľadia v šírú diaľ.

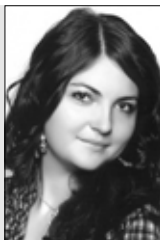
On dobrý človek
s veľkým srdcom
lásku ľuďom rozdával,
až do poslednej chvíle,
kým si ho Pán povolal.

A po smrti uznania
sa mu dostalo,
že Božie slovo
s láskou nám hlásalo.

Nech sme hrdí na to,
že sme to práve my,
čo našu farnosť
tak krásli.

Marta Pacovská, Široké

Vianočná polievka pre dušu

Kde bolo, tam bolo, ďaleko, za širokárskymi kopcami a útlými dedinkami, na mieste, kde ľudia nepoznali moc peňazí a každý mal čas pomáhať, bolo jedno malé mestečko. Jeho obyvatelia boli veľmi chudobní a žili len z toho, čo si sami vyrobili a neskôr predali. Žiaľ, nie každému sa v takomto spôsobe obchodovania darilo. Niektorí zarábali viac, niektorí menej.

Na jednej z ulíc žil aj istý kuchár so svojou sedemročnou dcérou. Bol vdovec, manželka mu zomrela, keď mala ich dcéra asi tri roky, a tak sa o ňu aj o seba musel postarať ako vedel. Začal teda robiť to, čo mu odjakživa išlo najlepšie, a tak sa po celom mestečku rozšíril, že si otvoril obchod, v ktorom varí a odkiaľ sa dá kúpiť hotové jedlo. To, čo sa mu z varenia neskôr zvýšilo, rozdával najchudobnejším a bezdomovcom, ktorí prišli žobrať pred jeho obchod. Jeho malá dcérka ho vo všetkom poslúchala a ockovi v obchode aj usilovne pomáhala.

V jedno ničím neobyčajné utorkové dopoludnie sa však tichou ulicou začal rozliehať veľký krik. „Hej! Zastavte ho! Je to zlodej!“ kričala akási žena a utekala za malým chlapcom, ktorý ozlomkrky preskakoval košíky s ovocím, ktoré mu stáli v ceste. Chvíľami sa zdalo, že nemá šancu ho chytiť, no napokon ho potiahla za golier a len-len, že ho neudrela. „No, povedz, čo si ukradol?“ prísne sa naňho zahľadela a čakala okamžitú odpoveď. Chlapec sklonil hlavu a mlčal. Žena mu z rúk vytrhla sirup proti kašľu a dve škatulky tabletiék, ktoré pomáhali znižovať horúčku. Ukázalo sa, že je to prísna pani lekárnička, ktorá vlastní

jedinú lekárňu v meste. „Čo si s tým chceš robiť?! Odpovedz!“ kričala ďalej na celú ulicu. Bolo ju počuť zrejme až na druhý koniec mesta. Odrazu stíchla a čakala na chlapcovu výhovorku. „Chcel som to dať mame...“, šepol chlapček do ticha. „Čože?!“ nechápavo zatiahla. Kuchár stál obďaleč vedľa svojho obchodu a celú situáciu pozorne sledoval. Bodaj by nie, keď teraz celá ulica čakala, čo sa bude diať. Všetci netrpezlivo čakali, čo lekárnička urobí. Tá sa zahnela a chcela chlapcovi uštedriť poriadnu príučku.

Keď v tom sa spomedzi prizerajúcich sa ľudí ozvalo náhlivé: „Počkajte!“ Kuchár sa predral pomedzi ľudí a podišiel k nahnevanej lekárničke. Tá sa naňho prekvapene pozrela a nechápala, prečo sa stará do toho, do čoho ho nič. Kuchár sa ku chlapcovi jemne naklonil a spýtal sa ho: „Je tvoja mama chorá?“ Chlapček chvíľu váhal, no potom smutne prikývol. Kuchár vytiahol zo zástery zopár bankoviek, ktoré ráno utŕžil za predané jedlo a podal ich lekárničke so slovami: „Nech sa páči, to je v poriadku.“ Žiaľ, ľudia, ako bola hysterická lekárnička, takýmto gestám nerozumejú a v dobe, keď žije každý z ruky do úst si táto žena nemohla dovoliť odpustiť

žiadnu, ani najmenšiu krádež, ktorá by jej spôsobila stratu. Zlostne na chlapca zagánila a vrátila sa späť do lekárne. Kuchár podal chlapčekomu zaplatené lieky a k tomu mu pribalil do vrecúška aj malú zavaraninovú fľašu s výbornou zeleninovou polievkou. Ľudia stojaci naokolo sa len prizerali. Niektorí krútili hlavami a nechápali, prečo kuchár svoju doterajšiu tržbu obetoval úplne neznámemu chlapcovi. Iní sa len opatrne usmievali. Chlapček bojzlivito zdvihol hlavu a uvidel neznámeho darcu, ktorý mu práve pomohol. Očami mu poslal veľké ĎAKUJEM, vzal si vrecúško s liekmi a utekal domov k mame.

O niekoľko rokov neskôr, pár dní pred Vianocami, bol kuchár so svojou, už dospelou dcérou, opäť v obchode. Ako zvyčajne si pripravoval suroviny, z ktorých chcel počas dňa pripravovať jedlo pre ľudí, ktorí sa občas zastavili v jeho obchode.

No odrazu mu prišlo zle, zatáčila sa mu hlava a on prudko dopadol na drevenú dlážku... „Ocko, ocko! Čo ti je?! Zavolajte niekto sanitku!“ kričala jeho prestrašená dcéra a zúfalo prosila okoloidúcich o pomoc. O pár minút prišla sanitka, ktorá jej otca urýchlene previezla do nemocnice.

Ilustračná snímka: Martin Magda

„Bude tu musieť zostať a liečiť sa, vyzerá to na operáciu,“ poznal doktor, keď urobil všetky vyšetrenia.

„Koľko to bude stáť?“ opýtala sa dcéra, ktorá naňho cez slzy pozerala.

„Obávam sa, že náklady na liečbu budú privysoké. Ale môžu mu zachrániť život,“ zahľad sa na ňu doktor.

„Dobre, urobím, čo budem môcť, aby som mu pomohla,“ sľúbila mladá žena a pomaly sa pobrala domov.

Doma zháňala peniaze, počítala všetky bankovky, ktoré s otcom doteraz zarobili, ale suma nikdy nebola dostatočne veľká. Zúfalej dcére nezostávalo nič iné, len umiestniť na dvere obchodu nápis „Na predaj.“ Aj keď jej to bolo ľúto, vedela, že je to jediná možnosť, ako zachrániť otcovi život a

zároveň verila, že sa nájde niekto, kto im kúpou obchodu finančne pomôže.

O pár dní neskôr sedela pri otcovej posteli a držala ho za ruku. Jeho stav sa pomaly stabilizoval, postupne sa zlepšoval. Zrazu jej pod lakťom čosi zašuštalo. Bola to biela obálka bez adresy. Slečna obálku opatrne otvorila a vybrala z nej list. Vlastne, išlo o správu a vyúčtovanie nákladov na liečbu jej otca. Suma na konci ukazovala nulu. Nemohla uveriť vlastným očiам a už vôbec netušila, kto všetky výdavky zaplatil.

Na konci listu bol malými písmenkami napísaný odkaz: „Všetky výdavky boli splatené už pred tridsiatimi rokmi. Dvoma liekmi a polievkou.“ Vtom si kuchárova dcéra spomenula na malého chlapca, ktorému jej otec v minulosti pomohol a zaplatil mu lieky pre jeho chorú mamu. Bol to teraz

jeho ošetrojúci lekár.

Spomenula som videopribeh, ktorý je už niekoľko týždňov jedným z hitov sociálnych sietí. Mnohí ho určite poznáte, avšak pre tých, ktorí o ňom počujú po prvýkrát, nesie taktiež veľmi pekné posolstvo. A síce, že darovanie je najlepšia forma komunikácie.

Tento odkaz môže byť pre nás práve teraz, v predvianočnom období veľkou motiváciou prežiť prichádzajúce vianočné sviatky inak, než sme ich prežívali doteraz. Vianoce sú predsa o darovaní. Stačí sa usmiať, otvoriť svoje srdce, pomôcť a nečakať za to nič späť. Pretože pomoc je najefektívnejšia vtedy, keď je nečakaná, nezištná a úprimná.

Želám vám pokojné, šťastné a krásne Vianoce plné lásky a radosti v kruhu rodiny a najbližších :)

Lenka Novotná

11. Kde leží Betlehem?

- a) v Júdei
- b) v Samárii
- c) v Galilei

12. Keď mal Ježiš 12 rokov, stratil sa v Jeruzaleme. Koľko dní ho rodičia hľadali?

- a) 7
- b) 3
- c) 2

POZNÁMKA:

Správne odpovede obráťte hore nohami!

Správne odpovede: 1.c, 2.a, 3.b, 4.a, 5.b, 6.c, 7.b, 8.b, 9.c, 10.b, 11.a, 12.b.

VYHODNOTENIE:**10 až 12 správnych odpovedí:**

Blahoželám! Si naozaj skutočný a výborný znalec! O Vianociach vieš toho dosť. Môžeš byť na svoje vedomosti právom hrdý.

7 až 9 správnych odpovedí:

Tvoje vedomosti o Vianociach sú veľmi dobré. Keď na sebe ešte trochu popracuješ, doženieš aj malý sklz, ktorý ti chýba k známke výborný znalec Vianoc.

4 až 6 správnych odpovedí:

V teste si uspel približne na polovicu, ale tvoj výsledok je v celku dobrý.

1 až 3 správne odpovede:

Nebuď smutný! Síce si veľmi neuspel, ale do ďalších Vianoc to máš šancu napraviť.

Nikdy nebudem veriť ...

- Nikdy nebudem veriť v Boha, ktorý by nestál o človeka a nemal by v ňom zaľúbenie,
- ... v Boha, ktorý by si prial, aby som sa ho bál, a ktorý by číhal na človeka, len aby ho nachytal pri hriechu,
- ... v Boha, ktorý by vyžadoval, aby sme každú skúšku zložili iba na výbornú,
- ... v Boha, ktorý by hrozbou ohňa trestal každú ľudskú radosť,
- ... v Boha neschopného pochopiť, že deti sa niekedy zatúlajú a že zabúdajú,
- ... v Boha, ktorý by neponúkal nové stretnutia tomu, kto ho opustil,
- ... v Boha, ktorý by nemal pre každého človeka zvláštne, osobné a len jemu určené slovo,
- ... v Boha, ktorý by prekážal človeku v raste, v premene seba a sveta,
- ... v Boha, ktorý by bol nepriateľský k hmote,
- ... v Boha, ktorý by bol nepriateľský k sexualite,
- ... v Boha, ktorý by nebol láska a nedokázal by premeniť v lásku všetko, čoho sa dotkne,
- ... v Boha, ktorý by navždy zničil telo namiesto toho, aby ho vzkriesil,
- ... v Boha, ktorý by sa staral o duše a nie o ľudí,
- ... v Boha, ktorého by sa nemuseli báť bohatí, pred ktorých dverami je bieda a hlad,
- ... v Boha, ktorý by sa tešil z bolesti,
- ... v Boha ľudí, ktorí si myslia, že milujú Boha, keď nemilujú ľudí vo svojom okolí,
- ... v Boha ľudí, ktorí chodia do kostola a pritom neprestávajú klamať, kraďnúť, podvádzať a donášať,
- ... v Boha tých, ktorí si nikdy nezašpinia ruky a nič neriskujú,
- ... v Boha, ktorý by v mene nádeje na večný život bránil úsilie o pretvorenie sveta,
- ... v Boha kazateľov, ktorí majú hotovú odpoveď na každú otázku,
- ... v Boha, ktorý by bol monopolom len jednej cirkvi, rasy, či kultúry,
- ... v Boha, ktorý by nebol prítomný všade, kde sa ľudia milujú,
- ... v Boha, ktorého by bolo možné stretnúť len v kostole,
- ... v Boha - naivného starčeka, ktorého je možné zneužívať podľa ľubovôle,
- ... v Boha, ktorého by mohli pochopiť len múdri a zrelí ľudia,
- ... v Boha bez tajomstva,
- ... v Boha, v ktorého by som nemohol dúfať proti všetkej nádeji...

Maximos IV., kardinál a gréckokatolícky patriarcha antiochijský

Je dobré čakať v mlčaní na Božiu pomoc. Ten, kto sedí sám a mlčí, bude povznesený sám nad seba.

prorok Jeremiáš

Iba vlastná skúsenosť ukáže, aký úžitok prináša samota a mlčanie pustatiny tým, ktorí ju milujú.

sv. Bruno, zakladateľ rehole kartuziánov

Nejestvuje nič lepšieho, čo by si človek mohol v živote vybrať, než samotu s jemnou sladkosťou žalmov, usilovným čítaním, žiarom modlitby, hĺbkou rozjímania a s uchvátením kontemplácie.

Guido, 5. prior kláštora La Grande Chartreuse

Samota

Samota je viac ako len to, že naokolo nie sú ľudia. Je plnosť sama v sebe. Kto prichádza k iným ľuďom, odchádza od seba. Ten, kto je však sám, prichádza k sebe.

Zahĺbení do rozhovorov, riešenia problémov, zaujatí prácou, pohltení starosťami všedného dňa - zabúdame často na seba, niekedy až tak, že sa nespoznávame! Vtedy zvykneme hovoriť niečo, čo vôbec nevychádza z nášho vnútra, robiť to, čo sa nám neskôr zdá úplne cudzie! Až keď „vstúpime“ do samoty, znovu nachádzame samých seba. Stretávame sa so sebou, môžeme pravdivo posúdiť naše konanie, olútovať, čo nebolo dobré a znovu vykročiť, správnym smerom. Samota neznamená, že človek má byť len navonok sám, ale má byť i vnútorne sám u seba. Osobnosť sa rodí v samote. Neznamená to však, že človek má pred ľuďmi utekať, alebo že sa nesmie radowať z ich prítomnosti - to nie! Samota,

to nie je opustenosť, prípadne ostych pred ľuďmi. K samote patrí spolupatričnosť - skutočne spolupatričný môže byť len ten, pre koho je samota domovom.

Spolupatričnosť znamená, že človek sa na jednej strane druhému a na druhej, zasa od neho prijíma, ide tu o živé prúdenie. To, čo človek môže rozdávať - tá úcta, láska, vládnoš, dobré slovo - onen prameň vyviera z hĺbky srdca a otvára sa len a len v samote.

Pravá spolupatričnosť tiež znamená, že pri všednej blízkosti dávania zostáva istá hranica, aby každý pevne stál v sebe a v úcte k druhému. V opačnom prípade sa

spolupatričnosť stráca a vytvára sa stádo.

Sú ľudia, ktorí si svoje šťastie nedokážu nechať len sami pre seba, ale ho musia zaniest i druhým, ľudia, ktorí sa musia s každou bolesťou podeliť s druhými. To sa zaiste smie, ba niekedy je to veľmi potrebné. Šťastie sa tak znásobí a bolesť už nie je taká ťažká. Človek sa však musí niekedy i sám vysporiadať s bolesťou i radosťou. Sám v samote.

Vytrvať v samote je často veľmi ťažké. Ak však človek vytrvá a k druhým ľuďom prichádza z takejto samoty, prichádza silný a bohatý, aby štedro rozdával.

- re -

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímú naše rady.

Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

Ako sa zamerať na Boha a odolávať zvodom?

Bolo by dobré, keby ste si v tom vašom mladom veku uvedomili, že keď je človek ešte sám a slobodný a nie je ešte citovo na nikoho viazaný, mal by sa opravdivo sústrediť na Boha.

Najkrajší a najsilnejší milostný vzťah môžeme prežívať so samotným Bohom, pokiaľ sme si nezamenili Boha za niečo, alebo za niekoho.

Ja sám po mnohých životných skúsenostiach môžem povedať a v priebehu posledných rokov mi Boh jasne ukazuje, že pokiaľ nie je moja láska k Nemu na prvom mieste, nie som schopný naplno sa tešiť z ľudskej lásky.

Stredom vášho života musí byť opravdivá láska k Bohu, ktorá je základom všetkého, inak sa všetko ostatné vychýli z rovnováhy. Jedna z vecí, ktorá vám v tomto vašom hľadaní hlbšieho a trvalého vzťahu s Bohom bude pomáhať, je čas, ktorý strávite v tichosti domova, alebo prechádzkami s Bohom v Jeho stvorenej prírode.

Niekedy je dobré vyjsť na prechádzku pri mesačnom svetle – len Boh a ty (možno aj psy, pobehujúci za plotom) - a jednoducho otvoríš sa, vyliat' Mu svoje srdce a všetky svoje city k Nemu. A možno vtedy sami zažijete, že vás Boh objíme okolo ramien a že vás drží, utešuje

a priťahuje si vás bližšie k sebe. A kto už zažil, dokáže popísať, aký je to vôbec najúžasnejší pocit radosti. A neviem, ako by sa mohla láska človeka rovnať tomuto hlbokému pokoji, ktorý prináša práve Jeho láska.

Zavše sa oplatí vojsť hlboko do milostného vzťahu s Bohom – je to ten najlepší a najvernejší "milenc" zo všetkých. „Zver svoje diela na Pána a podaria sa tvoje zámery” (Prís 16,3).

Musíme znovu začať snívať a je preto potrebné v milostných vzťahoch stlačiť „RESET“ a znova nastaviť svoju myseľ na Boha. A tu si tiež uvedomujeme, že naše poznanie a skúsenosti starších, ako aj naše svedomie, no hlavne naša myseľ hrá v ochrane čistoty nesmierne dôležitú úlohu.

Dozvedeli sme sa - ísť proti Božiemu plánu v ochrane čistoty máva hrozné následky a rešpektovaním Jeho zákona lásky, sme znovu objavili krásu i radosť čistého milostného vzťahu. Obdobie slobodného vzťahu si tiež treba vychutnať a to zvlášť vtedy, keď si vás Boh pritiahne bližšie k sebe a upevní vaše rozhodnutie dbať vo vašom vzťahu na čistotu. A za to všetko sa s vami spoločne modlím, aby Božia Pravda pomáhala uzdraviť zranenia z rozbitých snov

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

i bolestných prehmatov a obnovila vieru v krásny Boží plán pre váš život.

Pri tom všetkom poznaní cítim, že sa máme naučiť odpúšťať. Pokiaľ patríme Kristovi – Boh nám odpustil. Preto nemáme právo neodpustiť druhým, alebo sami sebe.

Nech vám Boh stále žehná a zachová vás na vašej ceste k čistote.

Modlitba mladých:

„Pane Ježišu! Prichádzam k Tebe s vedomím, že máš odpoveď na moje každodenné potreby. Ty vieš, o čom premýšlam. Poznáš moje túžby do budúcnosti. Chcem Ti robiť radosť svojou myslou, srdcom i telom – celým svojím "ja". Duchu Svätý, naplň ma, potrebujem Tvoju silu. Odovzdávam Ti znovu svoj život, aby Ťa oslavoval. Odo dneška sa zavazujem žiť životom zasväteným sexuálnej čistote. Pomôž mi utekať pred pokušením a vrhnúť sa k Tebe. Budem čakať, pretože si Ťa ctím. V Tvojom drahom mene, amen.”

Trampoty v manželstve

LXXVIII. Ako máme vychádzať so svokrovcami a rodičmi?

V žiadnom prípade by sme nemali podceňovať obrovský vplyv, ktorý majú na naše manželstvo vzťahy so širšou rodinou. Rodiny sú pravda rôzne – niektoré spôsobujú trápenie a bolesť, ktorá trvá roky a dokonca celé generácie; - iné sú zdrojom radosti a šťastia, kde reťazová reakcia nespočetného množstva životov prináša mnoho poŕehnaní a dobra. Ak teda majú naše vzťahy so širšou rodinou fungovať v prospech každej generácie, musíme v prvom rade pochopiť, ako by sa mal vyvíjať náš vzťah s rodičmi počas nášho rastu a dospievania.

Ako prejsť od závislosti k nezávislosti:

Náš vývoj od úplnej závislosti na našich rodičoch, keď sme boli deti, až ku konečnej nezávislosti je pre naše manželstvo životne dôležitý. Počas vývoja z dieťaťa cez tínedžera na dospelého človeka až po ženatého/vydatú prechádzame rôznymi stupňami. Pripomeňme si 4 diagramy s cieľom ilustrovať primerané vzťahy rodič – dieťa v týchto 4 fázach.

Samozrejme, že skúsenosti z rodného života väčšiny ľudí nie sú také učebnicové, ako to ukazujú diagramy. Príčinou mohol byť rozvod, smrť, ďalšie manželstvo, náhradný rodič, či náhradná rodina. Niektorých vychovával iba jeden rodič. No je veľa milujúcich a vysoko funkčných rodín s osamelými rodičmi, ktorí dokážu vytvoriť zdravý a šťastný domov pre vývoj dieťaťa. Všeobecné zásady prechádzania jednotlivými stupňami sa však vzťahujú na každého z nás.

Spolu s manželským partnerom sa pozrime na tieto diagramy a predstavme si, že sme raz boli v tejto rovnici deťmi. Robíme to preto, aby sme lepšie pochopili náš vlastný, ako aj partnerov proces výchovy a to, či sa náš vzťah k rodičom primerane zmenil tak, ako sa mal pri každom stupni. Musíme spolu otvorene hovoriť o silných a slabých stránkach našich rodičov a ich manželstiev. Zrelý vzťah s nimi od nás vyžaduje, aby sme zanechali fantázie nášho detstva, keď sme si rodičov idealizovali, rovnako ako typické rozčarovanie pubertálnych rokov, keď sa nám zdalo, že vlastne nič nevedia, a vidieť ich takých, akí skutočne sú. Dúfam, že nám pohľad na tieto 4 stupne pomôže.

Prvé roky

Počas prvých rokov nám rodičia zabezpečovali naše telesné potreby – jedlo, pitie, spánok, hygienu, teplo a zdravotnú starostlivosť. Boli tiež zodpovední za naše citové potreby – zahŕňajú:

náklonnosť, prijatie, pocit bezpečia, povzbudzovanie, pohodlie, atď. Naše citové potreby boli rovnako dôležité, hoci nie okamžite zjavné, ako naše telesné potreby. Prežívanie rodičovskej lásky buduje detskú sebadôveru, ktorá je dôležitou kvalitou pre vytváranie vzťahov v ďalšom živote. Vzťahy vždy znamenajú určité riziko a my všetci potrebujeme sebadôveru, ak máme riskovať, že naša láska bude odmietnutá. Náš zážitok bezvýhradnej rodičovskej lásky nás robí schopnými podujat' sa na toto riziko a prejavit' lásku iným.

Činnosť malého dieťaťa musí byť pozorné sledovaná, preto potrebuje hranice. Treba sa vyhýbať nebezpečenstvám. Miesta nebezpečné na hranie musia rodičia zakázať. Ako deti sme nemali potrebnú zrelosť na posúdenie takých otázok.

Puberta

Počas týchto rokov nám rodičia umožňujú rastúcu nezávislosť, dovoľujú nám robiť vlastné rozhodnutia – to sa mohlo týkať výberu priateľov, využívania voľného času, obliekania alebo účesu a tiež usporiadania našej izby.

Toto postupné uvoľňovanie je podstatnou súčasťou prechodu od úplného ovládania rodičmi ku konečnej nezávislosti. Aj tak sme ako tínedžeri ešte stále potrebovali ohraničenie našich aktivít. Aj tak sme ešte neboli dosť zrelí na to, aby sme o všetkom rozhodovali sami. Aj naďalej sme potrebovali emocionálnu podporu našich rodičov.

Tu niekde sme si začali uvedomovať, ako by sme mohli pomáhať rodičom.

MUDr. Blažej Vaščák

Stalo sa:

- **24. 11.** na sviatok Krista Kráľa bol po druhej sv. omši požehnaný novopostavený prístavný kríž

- 28. 11. v daný deň sme slávnostnými svätými omšami oslávili 12. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja, apoštola a 21. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze

- **29. 11.** sme oslávili **21. výročie konsekrácie kostola sv. Barbory v Ovčí**

- 30. 11. v sobotu sme slávili odpust v kostole sv. Ondreja, apoštola na Vyšnom konci sv. omšou o 10:30, ktorú celebraval Marek Roják, moderátor Arcidiecézneho centra mladých v našej arcidiecéze

- **1. 12. odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí; slávnostnú sv. omšu o 10:30 celebraval Marek Eliáš, farár v Krížovoch**

- 1. 12. zo zbierky na Charitu - jeseň sa vyzbieralo vo Víťaze 351,45 eur, v Ovčí 325 eur

Stane sa:

- **25. 12.** v stredu slávime jeden z najväčších prikázaných sviatkov - **Narodenie Pána Ježiša**

- 25. a 26. 12. budú naši mladí chodiť po koledovaní v popoludňajších hodinách; výťažok z koledovania Dobrej noviny putuje na rôzne projekty do Afriky

- **29. 12. v nedeľu na sviatok Svätej rodiny sa o 16:00 uskutoční Vianočná akadémia vo farskom kostole sv. Jozefa, robotníka**

- 31. 12. sv. Silvestra - koniec kalendárneho roka 2013

- **1. 1. 2014 slávnosť Bohorodičky Panny Márie - prvý deň v roku (prikázaný sviatok)**

- 6. 1. slávnosť Zjavenia Pána - ľudovo nazývaný Traja Králi (prikázaný sviatok); v tento deň sa požehnáva „Trojkráľová voda“ a požehnávajú sa novostavby

- **12. 1. nedeľa Krstu Pána; touto nedeľou sa končí vianočné obdobie a začína sa obdobie cez rok**

Desatoro kňaza

1. Ježiš Kristus je Boh; ako človek trpel, bol ukrižovaný, zomrel a vstal z mŕtvych a ty si Kristov kňaz. Budeš ohlasovať len Kristovo evanjelium a Božie kráľovstvo. Chráň sa ohlasovať iné mocnosti a neklaňaj sa nikomu iba Najsvätejšej Trojici.

2. Vyslovuj meno Pána Ježiša osobne a priamo, keď si s Ním sám; s vierou i za iných, za ktorých sa verejne modlíš, a ohlasuj ho s pevnou dôverou, že Kristus už viac neumiera a je Boh s nami.

3. Prežívaj nedeľu a sviatky tak, aby si ich slávil s radosťou i ty i Tvoji veriaci a s myšlienkou, že to môže byť Tvoja posledná slávnosť.

4. Cti si všetkých otcov a matky v Tvojej farnosti a spolu s nimi Máriu.

5. Chráň život, pomáhaj slabším a maj v úcte každého človeka.

6. Ako Kristov kňaz žehnaj manželom i deťom, buď ochrancom manželstiev a liečiteľom ich rán.

7. Darom si dostal, darom dávaj.

8. Podľa pravdy uč Božej ceste, zastávajú sa utláčaných a roztváraj zvierajúce putá.

9. Nenechaj sa ovládnuť svet-skými starosťami a ostatnými túžbami.

10. Buď šťastný - chudobný v duchu; nenechaj sa oklamať bohatstvom. Dobrom premáhaj zlo a rob to tak, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá.

(prevzaté)

Vianočné spovedanie

Utorok 17-decembra	Široké	14:30 – 17:30
Streda 18-decembra	Ovčie	15:30 – 18:00
	Široké	15:30 – 17:30
Štvrtok 19-decembra	Ovčie	15:00 – 18:00
Piatok 20-decembra	Vítaz	09:00 – 12:00
		14:30 – 18:00
Sobota 21-decembra	Široké	09:00 – 12:00
		14:30 – 17:30
Nedeľa 22-decembra	Sabinov	14:00 – 18:00

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
16. 12.	Pondelok				
17. 12.	Utorok	18:00	† Mária a Štefan		
18. 12.	Streda			18:00	† Jozef, Mária a Ján Kráľovci
19. 12.	Štvrtok	7:00	† Vladimír a Stanislav	18:00	† Štefan a Veronika Balogovci
20. 12.	Piatok	18:00	† Barbora, Rudolf, Alžbeta a Helena		
21. 12.	Sobota	7:00	† Stanislav		
22. 12.	4. adventná nedela - A	7:30	† Pavol, Jozef a Monika	9:00	† Imrich, Michal a Justína Balogovci
		10:30	za farnosť		
23. 12.	Pondelok	7:00	† Margita, Apolónia a Ján		
24. 12.	Štedrý deň	24:00	vlastný úmysel	22:00	40: Ondrej Baran
25. 12.	Narodenie Pána	7:30	za farnosť	9:00	† Mikuláš Kollár
		10:30	Za ZBP Ladislava Gregu		
26. 12.	Sv. Štefan, mučeník	7:30	† Štefan Čech	9:00	† Štefan a Veronika Balogovci
		10:30	† Štefan Novotný		
27. 12.	Piatok	18:00	za ZBP rodiny Jána	17:00	† Stanislav a Martin Balogovci
28. 12.	Sobota	7:00	† Jozef, Anna a Veronika Galdunovci		
29. 12.	Svätej rodiny	7:30	† Barbora, Rudolf, Mária a Štefan	9:00	za novomanž. Jána a Evu Humeňanských
		10:30	za farnosť		
30. 12.	Pondelok				
31. 12.	Silvester	15:00	† Tomáš a Veronika Novotní	8:00	† Milan, Štefan a Margita Uliční
1. 1. 2014	Bohorodičky Panny Márie	7:30	za farnosť	9:00	za živých členov ružen. bratstva
		10:30	† František Novotný		
2. 1.	Štvrtok	7:00	† Valent Magda, Margita Baluchová a Barbora Matuščáková		
3. 1.	Piatok	18:00	† Terézia Magdová	17:00	† Stanislav a Anna Brinckovci
4. 1.	Sobota	7:00	za členov ružencového bratstva		
5. 1.	2. nedela po Narodení Pána	7:30	za farnosť	9:00	† Václav, Michal, Ján a Mária
		10:30	† Helena a Valent Pacovskí		
6. 1.	Zjavenie Pána	7:30	za farnosť	9:00	† Štefan, Helena, Jozef a Margita
		10:30	† Ján a Žofia Blizmanovci a Františka Majerníková		
7. 1.	Utorok	18:00	za ZBP Miroslava a Márie		
8. 1.	Streda			18:00	† Anna, Jozef, Peter a Jozef
9. 1.	Štvrtok	7:00	za trpiace duše v očistci		
10. 1.	Piatok	18:00	70: Štefan Uličný (Gmitra)	17:00	† Ján a Justína Balogovci
11. 1.	Sobota	7:00	† Ján Halko		
12. 1.	Krst Krista Pána	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP rodiny Jána Šimčíka
		10:30	50: Vladimír Jenča		
13. 1.	Pondelok				
14. 1.	Utorok	18:00	† Jozef, Alžbeta a Valentína		
15. 1.	Streda			18:00	† Jozef Hudák
16. 1.	Štvrtok	7:00	† Valent, Mária a Valent		
17. 1.	Piatok	18:00	† Barbora a Ondrej Uliční (Gmitra)	17:00	† Matej a Mária
18. 1.	Sobota	7:00	† Valent Biros		
19. 1.	2. nedela cez rok - A	7:30	† páter Martin, František a Mikuláš Magdovci	9:00	† Vojtech, Mária, Alžbeta, Cecília a Žofia
		10:30	za farnosť		

24. novembra 2013 na slávnosť Krista Kráľa d. o. Marek Hnat požehnal nový prícestný kríž

30. novembra 2013 sme slávil odpustovú slávnosť sv. Ondreja, apoštola na Výšnom konci;
slávnostným kazateľom bol Marek Roják, moderátor ACM

